

DOSSIERNo.: OD 1074

NAAM: STICHTING CLUBHUIZEN VOOR ONGEORGANISEERDE ARBEIDERSJUG D.

Uit		In	Uit		In	Uit		In	Uit		In
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
27-4-48	1										
22/5		21 AUG. 1957	EIZ(57)		23 AUG. 1957						
1/6	4	12 SEP. 1957	D		18 SEP. 1957						
13/7	I	20 SEP. 1957	DOB/		20 SEP. 1957						
15/7	4	23 SEP. 1957	D		26 SEP. 1957						
19/7	4	24 JUNI 1958	DS		25 JUNI 1958						
27/11/57		22 AUG. 1958	Dis		26 AUG. 1958						
4/5	B/III	23 SEP. 1958	D		6 SEP. 1958						
30/8	Ma	14 OCT. 1958	Dis		23 OCT. 1958						
70047	19/10	8 JUNI 1959	D.S		9 JUNI 1959						
1/12	DIS	11 apr. 1962	Wob/								
5/2	Dis	16 apr. 1962	Wob/								
20/7	D/9	5 juni 1962	Wob/		8 juni 1962						
W0607		2 - MEI 1968	ACD/PAA		2 - MEI 1968						
11/1/51	C	17 AUG. 1972	EIZ/218								
28/8	Dis	11 FEB. 1975	PROFE								
12/12	Kew	13-12									
16/6-52	Dis	18/6									
22/8/52	B-g	2/10									
2/10	K.B	1/10									
8/1/52	Dis	22/1									
27/10	Dis	29 OCT. 1955									
13/6-55	D	15 JUNI 1955									
13 OCT. 1956	Eg	26 OCT. 1956									
24 JULI 1957	EIZ	26 JULI 1957									

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 1074

Stichting Clubhuizen voor Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd.

1. Gezien in verband met CO 70847, waerin ds. van Krimpen wordt genoemd. Geen actie genomen. Afdeling C/I, 25 October 1949.
2. Ingezien, geen actie genomen D7 26-7-50
3. Ingezien. C/I 6-10-50.
4. Ingezien i.v.m. 27429 - bus III, 14-6-50.
5. Vervolg van vraag a. Prins m.b. doorgegeven. lis/hrs 2/8-50
6. Resumé van v. Amerika. (Ry. 2594 + 2595) m. n. b. doorgegeven aan N. Embassy. 24-10-50. JZ

2DE KWALITEIT

Doss. no. *OD 1074*
Cat. *Vrije Vlaagse*
Courant
Datum *3-4-51*

BTH
**Opening Henriëtte Roland
Holst-oord** *3-4*
Op 12 Mei zal in tegenwoordigheid van
Henriette Roland Holst—v. d. Schalk, het
naar de dichteres te noemen oord op het
landgoed „De Haere” te Doornspijk in
gebruik worden gesteld. Jongens en meis-
jes van de ongeorganiseerde arbeiders-
jeugd uit Zwolle zullen de eerste gasten
op het H.R.H.-oord zijn. Ter gelegenheid
van deze opening wordt er een Pinkster-
kamp gehouden, waaraan medewerken dr
Garnt Stuiveling, de declamatrice Jo
Hendriks—Kranendonk en de hoboïst
Jaap Stotijn.

UITTREKSEL

Uit: OD 1511

Voor: OD 1074

o.a.v. BLA VER TROUWELIJK

Data: 8.5.51

Par.: 29

in OD 1074

18 OCT. 1950

ACD/ 9490

Verbinding: A/2 no 955'50 Jeugdzorgver.

Datum: 13-10-50

Onderwerp: Links-extremistische personen in besturen van te Utrecht bestaande Jeugdzorgverenigingen. OD 1511
0599b

Stichting Kinder- en Jeugdzorg

In het U toegezonden rapport van Verb. 19 A/1-459'50 CPN d.d. 22-5-50 mocht Uw aandacht worden gevestigd op de belangstelling welke van communistische zijde is waargenomen ten opzichte van jeugdzorgverenigingen te Utrecht.

De Vereniging "Kindervreugd" te Utrecht, waarvan de centrale leiding in Amsterdam is gevestigd, is, blijkens een mededeling van CATHARINA POSTMA-JANSEN (9-11-08) ontstaan op initiatief van bestuurders van verschillende buurtverenigingen te Amsterdam. Voor de activiteit van deze vereniging in verband met het kinderkamp te Ugehelen moge worden verwezen naar het rapport van Verb. 19 A/2-801'50 dd 26-3-50.

UITTREKSEL
Uit: OD 1511
Voor: OD 1074
o.a.v. BLA
Data: 8.5.51
Par.: 29

In het vorenstaande is aanleiding gevonden een voortgezet onderzoek zo mogelijk uit te strekken tot alle verenigingen welke bemoeienis hebben met de ongeorganiseerde jeugd. Hierbij deed zich de moeilijkheid voor dat zulke verenigingen lang niet alle konden worden bereikt, bij gebreke van een officiële registratie, waardoor noodzakelijkerwijs vele aan de aandacht moesten ontsnappen. Het hierna volgende moet danook in grote mate het karakter van onvolledigheid blijven dragen. Niettemin bestaat er gegronde hoop dat een toekomstig onderzoek zal worden vergemakkelijkt. Te Utrecht is n.l. een verordening in voorbereiding, welke waarschijnlijk in 1951 in werking zal treden, waarin verenigingen, willen zij voor gemeentelijke subsidie in aanmerking komen, worden verplicht hun bestaursamenstelling op te geven.

Het navolgende is nog bekend geworden.

In Januari 1949 werd ten stadhuiuze te Utrecht een jeugdleidersconferentie gehouden, waarop o.a. van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie aanwezig waren:

- W.K.* KOENRAAD MINNAERT (28-1-30), zoon van de bekende Prof. Dr. E.G.J. Minnaert, en
- W.L.* ANTOON LOGGEN (26-1-28), die als anti-militairist bekend staat en steeds met een gebroken gewertje op de revers van zijn jas loopt.

Omstreeks die tijd was besloten tot het instellen van een spelleiders-cursus. Verschillende van de deelnemers aan deze cursus hebben hun medewerking verleend aan een in het Stadion te Utrecht opgevoerd spel, waaraan diverse jeugdverenigingen hebben deel genomen.

Personen, die bedoelde cursus hebben gevolgd zijn o.a.:

Westerse samensteller

- x* HENDRIK VAN ESSEN (10-2-26), lid CPN,
- x* MARINUS VAN DER STEEN (26-1-21), lid CPN en EVC, en zijn echtg.:
- x* SONJA VAN DER STEEN-KAPTELIJN (6-1-22), lid CPN en ANJV,
- x* JOHANNA MARIA KLEIN (26-7-33), lid ANJV,
- x* TJITSKE ULTZEN (28-8-28), lid ANJV en OPSJ,
- x* JACOBUS JOSEPHUS SCHUURMANS (16-10-1900), lid CPN,
- x* CHRISTIAAN VAN BEMMEL (31-8-05), lid EVC,
- x* ADRIANA PETRONELLA DOR (3-11-23), donatrice ANJV,

- ✓ WLADIMIR KAPTEIJN (4-9-26), lid ANJV,
- ✓ JACOB RUITENBURG (18-3-05), in 1948 abonné op "De Waarheid",
- ✓ WILLEM VERHOEVEN (17-8-09), " 1946 " " " "
- ✓ WILHELMINA DE WILDT (21-2-23); zij heeft twee broers die communistisch georiënteerd en lid EVC zijn;
- ✓ MARIA CATHARINA VAN DEN BERKHOF (14-10-30); haar moeder is lid CPN en NVB;
- ✓ JANNA HENDRIKA BORGSTEIN (30-9-29); haar ouders ondertekenden in 1949 de kandidatenlijst van de Sociaal Democratische Partij.

Voor zover kon worden nagegaan, komen de namen van bovengenoemde personen op een enkele uitzondering na, niet voor in de hierna te noemen jeugdverenigingen. Zij zullen hun activiteit waarschijnlijk meer ontplooid hebben in zuiver communistische kringen, zoals het ANJV en "Kindervreugd". Bij de tot dusver bekend geworden jeugdverenigingen komen de namen van de volgende personen voor:

Jeugdzorgvereniging "Alles voor het Kind":

✓ verzamelen
 ✓ te hand
 ✓ of waarden
 ✓ verzamelen
 ✓ Little, van Dijk
 ✓ adres o.k.
 ✓ o.k.
 ✓ o.k.
 ✓ in de 2.

- ✓ KAREL PETERUS JOSEPH WISS (8-4-33), voorz. en diens zoon
- ✓ KAREL PETERUS JOSEPH WISS (13-1-30), secretaris,
- ✓ ABIE JOHANNES BASTIAAN VAN DIJK, geb. 3-10-11, penningmeester, (lid CPN en EVC). Van Dijk is werkzaam te Aalten en is daar tevens bezig met de oprichting van een clubhuis. Een juffrouw uit Aalten zou thans te Utrecht zijn om het jeugdwerk te leren en dit later in Aalten in praktijk te brengen. De naam van deze vrouw is dezerzijds niet bekend geworden. Voorts komen onder de leiders dezer vereniging voor:
- ✓ ANTOON LOGGEN voornoemd,
- ✓ TRIJNTJE FRANKHUISEN (4-4-35), dochter van het CPN-lid Christiaan Frankhuisen (20-2-12),
- ✓ GEERTEJE VAN DIJK (30-11-13), echtgenote van de reeds eerder genoemde Van Dijk.

Jeugdzorgvereniging "Stichting Buurthuis-Noord":

- ✓ GERIT JOHANNES VAN MANSOM (2-9-35), voorzitter; hij is of was bestuurslid van de Oude SDAP te Utrecht. Als lid van het dagelijks bestuur der vereniging is nog bekend:
- ✓ FRANS NICOLAAS VAN DONGEN (5-6-05); zijn echtgenote was donatrice van het ANJV en zijn zoon lid van het ANJV.
- ✓ Als een van de leiders dezer vereniging kan worden genoemd GIJSBERTUS VERWEIJ (31-3-14), lid CPN en EVC.

Bovengenoemde verenigingen zijn aangesloten bij de landelijke "Stichting Clubhuizen" voor de ongeorganiseerde jeugd, gevestigd Galerij 26 te Amsterdam. Er zou sprake van zijn dat de zetel van deze stichting wordt verplaatst. Als directeur van dit landelijk bureau treedt op:

- ✓ MAARTEN HULST (16-7-95); zie ook rapport Verb. 19 A/1-387'43 verv. d.d. 25-3-48. Hulst houdt op verschillende plaatsen redevoeringen, o.a. te Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. Secretaresse van Hulst is THEODORA HUBERTINA VAN DER HORST, geb. te Rotterdam 11-10-23, wonende Potgieterstraat 24 bis te Utrecht. De echtgenoot van Van der Horst, genaamd JACOBUS REURICH en geboren te Amsterdam 11-10-16, van beroep sociaal werker, woont eveneens aan dit adres. Beiden zijn echter niet ingeschreven in het bevolkingsregister te Utrecht en staan nog steeds ingeschreven in het bevolkingsregister te

Amsterdam als wonende aan het adres Tuinencomplex Alphenhof, Sloteweg 1171. Blijkens een bericht van I.D. Amsterdam komen hun namen niet voor in haar administratie.

"Alles voor het Kind" en "Stichting Buurthuis-Noord" genieten zowel van het Rijk als van de gemeente Utrecht subsidie.

De navolgende verenigingen zijn aangesloten bij de Utrechtse Jeugd Actie (U.J.A.) en genieten als zodanig subsidie van de gemeente Utrecht:

Jeugdzorgvereniging "Cultuur en Ontspanning":

Bestuursleden: HERMAN VAN GENT (22-4-1900), lid EVC, Mevr. VAN KALKEN (personalia niet bekend); haar man ondertekende in 1946 de kandidatenlijst der CPN.

Als een der leiders treedt op JOHAN VAN DEN HEUVEL (17-5-16), lid CPN.

Jeugdzorgvereniging "Rivierenwijk":

Bestuursleden: MARINUS PEETERS (23-3-13); van hem is bekend dat hij in November 1945 ten kantore van "De Waarheid" werkte, en HENDRIK ANTONIE HORREMAN (24-5-15), abonné van "De Waarheid"

Van de volgende, te Utrecht nog bestaande buurtverenigingen is gebleken, dat een communist of extreem-links georiënteerd persoon deel uitmaakt van het bestuur:

Buurtvereniging "Knopstraat":

X Secr.: CORNELIS JACOBUS VAN ESSEN (29-9-99), lid CPN

Buurtvereniging "Westraven":

Secr.: JACOBUS JOSEPHUS SCHUURMANS (16-10-1900), lid CPN

Buurtvereniging "Leve de Vrijheid":

X Secr.; JAN HENDRIK PATIST (22-7-98), lid EVC

Buurtvereniging "E.B.G." (de betekenis van deze afkorting is dezerzijds nog niet bekend):

X Secr.: GERIT ADRIANUS WERSON (9-9-04); hij had met de verkiezingen in 1946 een raamaffiche van de CPN aan zijn woning.

Buurtvereniging "Eerste Vreugde":

X Secr.: ANTOON TAK (8-12-13), lid CPN en RWN

Ten aanzien van JACOBUS REURICH (11-10-16) kan nog worden vermeld dat hij door de Landelijke Stichting Clubhuizen werd aangewezen en betaald als hoofd-leider van de Stichting "Buurthuis-Noord" te Utrecht.

GEZEEN:

Op kaart of K. van der...

o.k.

Handwritten signature

1074

DEEL **1074**
 ONT: **Trouw**
 DATUM: **2-11-49**
 PAR: _____

Clubhuizen „De Arend” en „De Zeemeeuw” Ongeorganiseerde arbeidersjeugd moet beschermd en gevormd worden

DE ongeorganiseerde arbeidersjeugd heeft bescherming nodig tegen allerlei negatieve invloeden, op haar uitgeoefend door de straat en het gemechaniseerde, geestdodende werk in de grote bedrijven. Deze jongens en meisjes moeten gevormd worden tot mensen. Tal van knappe paedagogen hebben het telkens en telkens weer verkondigd, dat er iets gedaan moet worden om de massa-jeugd in de grote steden te redden van de ondergang. En we moeten toegeven: er wordt iets gedaan. De jeugd, ook de massa-jeugd, is steeds meer in het centrum van de belangstelling gekomen. Men is hoe langer hoe meer tot het inzicht gekomen, dat hier een taak ligt, die oneindig veel tact en geduld, volharding en nog veel meer liefde en beweging vraagt.

Een Volksbelang

Niet anders dan grote bewondering moet men hebben voor hetgeen er in dit opzicht door de verschillende kerken en verenigingen in Rotterdam geschiedt en uit een gesprek, dat we dezer dagen met dr. A. L. van Schelven, de directeur van het clubhuis „De Arend”, mochten hebben, is ons duidelijk geworden, dat het bij het werk in de clubhuizen van „De Arend” en „De Zeemeeuw” gaat om een volksbelang. Om een noodzakelijk stuk sociale paedagogie. Om het geluk van honderden meisjes en jongens. Nederland en vooral Rotterdam kan zich niet permitteren, dat een deel van onze jeugd geestelijk en lichamelijk verkommert. Dat de straatjongens met hun durf en brani verworden tot straatslijpers en nielsnuten. Onze jeugd heeft in de „moelijke jaren” houvast en een toevlucht nodig en de leiders van „De Arend en „De Zeemeeuw” hebben getoond deze jongens en meisjes van de straat liefde en steun te willen bieden, die ze — vaak onbewust — overal elders missen. Met spel en in goede banen geleide sport, met het beoefenen van hun liefhebberijen en andere paedagogisch verantwoord werk houden deze leiders de jonge mensen bezig en trachten ze hen te vormen.

kan worden ingevuld en het bedrag, dat men voor het goede doel over heeft. Door dit formulier in te vullen en in te zenden steunt men het werk van dit Instituut voor de rijpere jeugd, dat in het belang van de stad Rotterdam moet kunnen doorgaan en worden uitgebreid.

De jeugd en de toekomst van de Maasstad zouden ontegenzeggelijk oneindig veel meer perspectieven bieden als de wens van dr. Van Schelven: „Vijftig clubhuizen in plaats van vier” in vervulling kon gaan.

Veel offers waard

Voor dit werk in de vier clubhuizen aan de Schiekade, de Texelsche straat, de Persoonshaven en de v. d. Werffstraat en het buitencentrum „Brienoord” zijn goed geschoolde, bezoldigde medewerkers nodig, die hiervan met hart en ziel hun dagtaak maken. Het kost hun veel moeite en inspanning idealisme en doorzettingsvermogen en de resultaten van die offers zijn vaak pas op de lange duur merkbaar. Maar die resultaten zijn die offers dubbel en dwars waard!

Toch zijn die offers alleen niet voldoende. Die respect afdwingende mannen en vrouwen vragen de belangstelling voor hun werk van de gehele Rotterdamse burgerij. En bovendien is het nodig, dat dit werk financieel gesteund wordt door allen, die hiertoe maar enigszins in staat zijn. Dat behoeft geen offers te kosten. Dr. Van Schelven heeft uitgerekend dat er op een zeer eenvoudige en gemakkelijke wijze jaarlijks een belangrijk bedrag voor dit noodzakelijke jeugdwerk bijeen kan komen, als de Rotterdamse giro-rekeninghouders maandelijks automatisch een bedrag van minstens f 0.50 op de girorekening der clubhuizen no. 523200 zouden laten overboeken.

Aan alle Rotterdamse girorekeninghouders is dezer dagen een formulier toegezonden, waarop alleen even de naam

081074

Mace 12/8/49

CCIR. No.:	081074
CR.:	Waar. H.
DATE:	29-7-49
PAR.:	

Succesvol jaar voor „Mussenwerk”

Uit het jaarverslag over 1948 van het clubhuis „De Mussen” (Ver. voor de Haagse Jeugd), dat wij ontvingen, blijkt dat het een succesvol jaar is geweest voor het clubhuis.

Het aantal kinderen, dat in het bezit kon worden gesteld van een 2gn. clubhuiskaart werd zo hoog mogelijk opgevoerd, maar desondanks moesten nog honderden jongens en meisjes worden teleurgesteld. In totaal stonden er in 1948 1363 kinderen ingeschreven, terwijl het gemiddelde dagelijkse bezoek 610 bedroeg. De ontwikkelingsavonden die op Zaterdag werden gehouden, trokken gemiddeld 100 jongens en meisjes boven 12 jaar. De zomerkampen werden een groot succes. Er werden er zeven georganiseerd voor jongens en meisjes, terwijl vier gezinskampen werden gehouden. Rond 460 jongeren en 140 ouders namen hieraan deel. Naast dit gewone clubhuiswerk werden dan nog Kerstfeesten en St. Nicolaasfeesten georganiseerd, waaraan 1000 jongeren en 200 ouders deelnamen. Meer nog echter, dan uit al deze cijfers kan blijken, spreekt het succes van dit mooie werk van „De Mussen” uit de toewijding, waarmede jongeren zowel als ouderen medewerken om bij bepaalde acties succes te boeken. Dat is voor hen die leiding geven aan dit werk dan ook de mooiste beloning.

S.T.

No. Geh/Gr.V.D. 624/49.

Bijlagen: 1

Onderwerp: "de Bruin".

25 April 1949.

Te Uwer informatie doe ik U
hierbij toekomen een uittreksel
uit een rapport opgemaakt door S,
betreffende de Bruin van het te-
huis voor verwaarloosde kinderen.

S.T.

SJ

AAN: C.V.D.

Typ: CW

Coll.: 2

No.

Datum van bericht: 20-4-1949.
Rapporteur:
Van wie is het bericht afkomstig: betrouwbaar contact.
Betrouwbaarheid berichtgever: goed.
Betrouwbaarheid bericht: onbekend, waardoor 't geheel vaag is.
Welke acties zijn ondernomen: geen.
Met welke instanties wordt samengewerkt: geen.

BERICHT:

In den Haag zou zijn gevestigd een tehuis voor "verwaarloosde kinderen" van 6-18 jaar.

Aan het Hoofd van dit tehuis staat een/onderwijzer / oud Mjnheer de Bruin.

De Stichting zou genaamd zijn "De Mussen".

De Bruin zou de onder zijn hoede staande jeugd Communistisch beïnvloeden.

*injuist.
niet lang onderzocht*

Coll.: *E.*

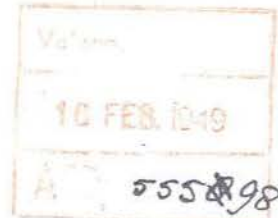
G E H E I M

Verbinding No.28

No. VD 1.111.49

ONDERWERP:

"Clubhuizen ongeorganiseerde jeugd".-

14 Februari 1949

Datum van ontvangstbericht: 4.2.1949 No.53570
Tevens bericht gezonden aan: g e e n
Bijlagen: Een.

Ten vervolge op Uw bovenvermeld schrijven, in de slotalinea waarvan U mij verzoekt eventueel te mijner kennis gekomen bijzonderheden omtrent een stichting voor ongeorganiseerde jeugd te Leeuwarden te Uwer kennis te brengen, heb ik de eer U hierbij te doen toekomen een exemplaar van het dagblad de "Heerenveense Koerier" van 9.2.49, waarin U gegevens inzake Leeuwarden vermeld vindt.- E i n d e .

AAN
de Heer HOOFD VAN DE
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
te
's-Gravenhage .-

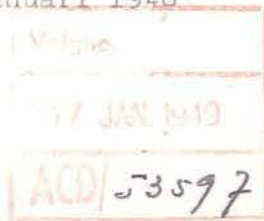
No.5101-'48

11 Januari 1948

No.45083, d.d.21 September 1948

Onderwerp: Maarten HULST

G E H E I M

InoD 1074

Naar aanleiding van Uw bovenaangehaald schrijven, kan het volgende worden medegedeeld:

De jeugdbeweging, waarvan de door U bedoelde Maarten HULST directeur is, is genaamd "Stichting clubhuizen voor ongeorganiseerde arbeidersjeugd".-Deze stichting is gevestigd te Amsterdam, Galerij no.26.-

intreng
Voor zover bekend werd, is deze stichting positief neutraal.-
Betreffende de inrichting enz. van deze stichting, moge U verwezen worden naar Uw brief no.31026, d.d.19 April 1948 en het antwoord hierop, no.2437-'48, d.d.11 Januari 1949.-

Voornoemde Hulst zou, alhoewel hij links politiek georiënteerd is, geen communist zijn.-Hij staat niet ongunstig bekend, doch zou zich slecht kunnen schikken in sommige Overheidsbemoelingen.-
In de plaats van zijn inwoning staat hij bekend als een typisch persoon, doch een persoon, die alles wil doen om misdeelde jeugd te helpen en van de straat te houden.-

Hulst zou anti-militaristisch zijn en schijnt zijn zoon ook in die richting te hebben opgevoed.-Deze zou geweigerd hebben om als militair naar Indonesië te vertrekken.-

Zijn criminele antecedenten zijn niet bekend geworden, omdat hij niet in deze Gemeente woonachtig is.-

EINDE

R.2.

No 13

MINISTERIE VAN ALGEMEENE ZAKEN

No.: B 53570

IIIe/IIIi 3

Ond.: Clubvorming ongeorganiseerde jeugd.

's-Gravenhage, 4 Februari 1949
n.a.v. 53570 v. Alkmaar z.CO

GEHEIM

UITGEBOKT

Onder verwijzing naar Uw schrijven over bovenaangehaald onderwerp No. VD. 1.119.48, dd. 14-1-1949, heb ik de eer U het volgende te berichten.

De door U gesignaleerde actie gaat zeer waarschijnlijk uit van de "Stichting Clubhuizen voor Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd", waarvan het Landelijk Bureau is gevestigd: Galerij 26 te Amsterdam.

Deze stichting, die volgens de stichtings-act/e "een landelijk ontmoetingspunt wil zijn voor instellingen, die plaatselijk onder de ongeorganiseerde arbeidersjeugd werken", kan tot op heden beschouwd worden vrij van extremistische infiltratie te zijn. Ook een dezerzijds ingesteld onderzoek naar de plaatselijke organisaties te 's-Gravenhage, Amsterdam, Rotterdam, Nijmegen, Zaandam en Gouda, leidt tot de conclusie, dat bij dit jeugdwerk vooralsnog niet aan een politieke achtergrond behoef te worden gedacht.

Niettemin zal ik, althans voorzover het door de "Alkmaarse Courant" genomen initiatief resultaat heeft, t.z.t. gaarne inlichtingen ontvangen over de politieke antecedenten en activiteit van de bestuursleden, onder vermelding hunner personalia.

Bij het hierboven gememoreerde onderzoek is niet gebleken van het tot stand komen van een speciaal hiervoor in het leven geroepen stichting te Leeuwarden. Indien U ten aanzien hiervan bijzonderheden bekend mochten worden, zal ik ook deze gaarne van U vernemen.

Het Hoofd van de Dienst
namens deze:

J.G. Crabbendam

Aan de Heer
Commissaris van Politie
te
ALKMAAR.

01 55598

Verbinding : 28

No. VD. 1.119.48

Alkmaars

14 Januari 1949

ONDERWERP:

"Clubvorming ongeorganiseerde jeugd".-

11.3

VV-5
17 JAN. 1949
53570

Ik heb de eer U hierbij het

volgende te berichten.

In het plaatselijk dagblad "Alkmaarse Courant" van Vrijdag, 12.11.48, verscheen onder Stadsnieuws het volgende artikel.

CLUBVORMING VOOR DE ONGEORGANISEERDE JEUGD.

Wie neemt het initiatief?. Deze vraag werd, in verband met bovenstaand onderwerp kortgeleden gesteld door een lezeres van dit blad. Het verheugt ons te kunnen mededelen, dat ook voor Alkmaar reeds plannen zijn gemaakt om te komen tot clubvorming voor onze jeugd, in hoofdzaak voor hen, die tot nu toe geen lid zijn van een club of organisatie. Zoals de meesten Uwer bekend zal zijn, wordt in Amsterdam momenteel hard gewerkt om de jeugd in goede banen te leiden. Het is echter geenszins de bedoeling om dit tot Amsterdam te beperken; daarom zijn onze medewerkers te Alkmaar reeds enige tijd bezig om ook daar clubs te organiseren voor de Nederlandse jeugd met afdelingen voor verschillende leeftijden; indien mogelijk zullen ook speciale kinderclubs worden gevormd. Zeer binnenkort zal hier ter stede een vergadering worden belegd voor hen die zich hiervoor interesseren. Lezers, wij vragen hiervoor Uw aller medewerking. Voor welke rang, stand of richting gij ook zijt, helpt allen mede om onze jeugd goede leiding te geven in deze voor haar zo moeilijke tijd. Ouders, het geldt ook Uw kinderen! Jongeren, geeft ook Uw tijd hiervoor. Laten zoveel mogelijk Alkmaarders zich even

-get-

AAN

De Heer HOOFD VAN DE
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Poststraat No.68

Amsterdam .-

met ons in verbinding stellen; U krijgt persoonlijk uitvoerige inlichtingen over onze plannen en een uitnodiging om met elkaar deze zaak te bespreken. Schrijf direct even een kaart of briefje naar onderstaand adres. Jongelui die ons willen helpen, wacht een belangrijke en mooie taak. Bedenkt dat het gaat om de bloem der natie: Onze jeugd. Brieven, indien mogelijk vóór 20 Nov., alleen

Op kaart

aan Le Cock, Balth. Floriszstraat 25 (huis), Amsterdam".-----
Bij mijn schrijven dd. 17.11.1948 is de Heer Hoofdcommissaris van Politie te Amsterdam verzocht inlichtingen te verstrekken over de ervaringen betreffende deze "clubvorming", en wel in het bijzonder of bepaalde politieke invloeden zijn gebleken. Tot heden mocht ik op dit schrijven nog geen antwoord ontvangen.-----

In dit verband moge ik U voorts attent maken op het volgende artikel, voorkomende in het dagblad "De Waarheid" van 23.11.48-----
CLUBHUIZEN VOOR DE ONGEORGANISEERDE JEUGD.-

Er is een stichting te Leeuwarden tot stand gekomen, die de jeugd van schoolleeftijd tot volwassenheid, die niet gegrepen wordt door enige jeugdorganisatie, een eigen tehuis wil aanbieden. De jongens en meisjes zullen daar alles vinden, waaraan zij behoefte hebben: spel, sport, zang, muziek, toneel, film en boeken, maar vooral arbeid. Het oude "Spinhuis" aan de Voorstreek wordt hiervoor in gereedheid gebracht en kan over zes à zeven weken in gebruik worden genomen. Maar zolang hoeft deze jeugd niet te wachten: een tweede gebouw, een filiaal, wacht op zijn bewoners. Het is het clubhuis van "Jong leven" aan de Bogermanstraat bij de Lekkumerweg. Op eerste Kerstdag van 6 tot 9 uur wordt daar een Kerstavond gehouden voor de jeugd van plm.14 tot 20 jaar. Het programma is zeer aantrekkelijk".-----

Tenslotte moge ik U in deze verwijzen naar een passage in de rede van Dr. VAN PRAAG, voor de gemeenschap Alkmaar van het Humanistisch Verbond, gehouden op Donderdag, 19.12.48, waarin hij sprak over het inrichten van lokalen voor de "niet gegrepen jeugd". Het verslag van deze rede is U inmiddels onder No. VDR.39.48 toegezonden.
E i n d e .-----

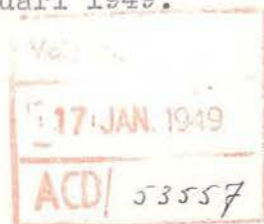

No. 2437-'48

11 Januari 1949.

Uw brief: 31026, dd 19-4-'48

Onderwerp: STICHTING CLUBHUIZEN
VOOR ONGEORGANISEERDE
ARBEIDERSJEUGD.

Bijlage: 1

GEHEIM

Ter beantwoording van het verzoek, vervat in het hierboven aangehaalde schrijven, wordt U het volgende bericht.

De Landelijke Organisatie " Stichting Clubhuizen voor Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd", kantoorhoudende Galerij 26, te Amsterdam, is hier bekend. Het doel van de Stichting is zoals door U omschreven.

Bestuursleden van de Landelijke Organisatie zijn:

Voorzitter: Dr. A.L. van SCHELVEN, directeur van het clubhuis " De AREND", Schiekade 98 te Rotterdam.

Secr. M. J. HILLE, Wethouder van Onderwijs, te Zaandam.

lid. Anton Adrianus WILDSCHUT, geboren te Utrecht, 24 October 1899, Nederlands Hervormd predikant in Algemene dienst, wonende Gerrit van der Veenstraat 175 te Amsterdam. Omtrent zijn politieke gezindheid is bekend dat hij in 1948, bij de verkiezing van de Leden van de 2e Kamer, propaganda maakte voor de V.V.D., door het aanbrengen van een raam-affiche.

De directeur is genaamd:

Kj Maart. H. Maart.

Maarten HULST, geboren te Zaandam, 16 Juli 1895, wonende te Groenekan, Vijverlaan 26, gemeente Maartensdijk. Betreffende HULST wordt verwezen naar de beantwoording van Uw schrijven Nr. 45083, dd 21-9-'48 onder nummer 5101, dd 11-1-'49.

Bestuursleden van de Afdeling " Mussenwerk", Rozenstraat 6-32, te Amsterdam zijn:

1 Henricus Johannes BARENTSZ, geboren te Amsterdam, 27 Mei 1908, hoofdledder van " Ons Huis", wonende Titiaanstraat 20 hs., te Amsterdam. (politieke gezindheid: PvdA).

2 Piet Cornelis FABER, geboren te Bolsward, 25 Maart 1893, directeur tehuis : Toevlucht voor Onbehuisden", wonende Surinameplein 60-III, te Amsterdam. FABER heeft voor de PvdA., zitting in de Gemeenteraad te Amsterdam.

3 Pieter FILEDT-KOK, geboren te 's-Gravenhage, 29 Maart 1907, arts, wonende Keizersgracht 363 hs., te Amsterdam. (geen politieke uitingen bekend).

Omtrent samenwerking met de N.V.B. en/of het A.N.J.V. dan wel penetratie door het A.N.J.V., is niets bekend. Wel tracht men samenwerking te verkrijgen met Rooms-Katholieke- en Gereformeerde kringen, doch dit is, voor zover bekend, nog niet gelukt.

Door de heer HULST is op 5 Januari 1949 een radiolezing gehouden over het onderwerp: Heeft Nederland een Jeugdprobleem? Door hem werd o.m. gezegd:

..... Het is voor een ieder met enig inzicht in de ontwikkeling en verhoudingen in onze maatschappij duidelijk dat er een jeugdprobleem bestaat, niet als een na-oorlogs verschijnsel hoewel wij ook dit zeker erkennen, maar als een probleem van onze moderne samenleving. Dit weten de Onderwijs-krachten, de Voogdijraad, de Bond voor Kinderbescherming, de Kinderpolitie, de Clubhuisleiding en vele anderen.

Daarom is het noodzakelijk gezamenlijk over dit vraagstuk na te denken en te zien wat er voor deze jeugd in nood gedaan kan en moet worden, niet incidenteel, maar over het gehele land en met medewerking van allen, die bij dit vraagstuk ook maar enigszins betrokken zijn. Het is een vraagstuk van Nationale omvang. Het gaat om onze jeugd, d.w.z. de kern van ons volk, de toekomst waarnaar toch altijd weer, bewust of onbewust, onze hoop naar uitgaat. Zonder deze hoop en dit vertrouwen zouden wij ons als volk niet kunnen handhaven. Als wij zeggen dat een deel van onze jongens en meisjes in grote geestelijke, morele en maatschappelijke nood verkeert, dan berust dit op de harde en naakte werkelijkheid. Kent U de jongens en meisjes die reeds van hun prille jeugd af alle voorwaarden hebben moeten ontberen die door de moderne psycholoog, paedagoog en socioloog als voorwaarden voor een normale ontwikkeling van de jonge mens onontbeerlijk genoemd worden? Bent U wel eens rechtstreeks met hen in aanraking gekomen? Weet U wat het zeggen wil, geboren te zijn onder omstandigheden die als de meest ongunstige gekenmerkt worden? Waar ouders door milieu, tekort aan verantwoordelijkheidsbesef, gebrek aan inzicht, door onkunde en sociale omstandigheden hun kinderen niet kunnen geven, wat zij krachtens hun wezen voor een normale ontwikkeling nodig hebben. Deze factoren en de veelal te kleine woonruimten en de grote gezinnen zijn oorzaak dat de kinderen reeds vroeg op de straat hun vertier zoeken. Aan zichzelf overgelaten vinden zij de negatieve levenswaarden. Op 14 jarige leeftijd, zo van de lagere school, zijn zij de jongens en meisjes die voor een groot deel onze moderne fabrieksgebouwen en werkplaatsen bevolken. Met niet meer dan de meest elementaire ontwikkeling zonder innerlijk fundament, komen zij nu dagelijks in de sfeer van de volwassenen met hun ruwe en vaak immorele taal. Met hun nog kinderlijke behoeften wordt geen rekening gehouden. Op hun moreel wordt als het ware dagelijks een aanslag gepleegd, thuis, in de fabriek of werkplaats en in de stad met haar onverantwoordelijke en sensationele vermaaksindustrie. De morele en zedelijke verwildering en alle uitingen van verwaarlozing zijn ontstellender dan gedacht wordt. Deze jeugd verkeert in nood, zij is aan zichzelf overgelaten en zich niet bewust van eigen geestelijke vermogens. Deze jongeren die noch door het gezin, noch door jeugdbewegingen, kerk of een andere vereniging gebonden worden, die elk levensevenwicht missen, zij zijn het die zonder hulp van de den met totale afbraak worden bedreigd en een gevaar zijn voor onze samenleving.

De Landelijke Stichting Clubhuizen moemt deze jongeren de ongeorganiseerde arbeidersjeugd, omdat zij in het algemeen

in de laagste maatschappelijke klasse voorkomen, als deel van het verschijnsel massa-jeugd. Zij zijn de zieke plek en de zwakste schakel in de keten van onze samenleving. Zij zijn de jongeren die ons met grote zorg vervullen. Noch de jeugdbeweging, noch de kerk of een andere organisatie heeft deze jongeren ooit kunnen binden. Wel hebben particulieren, wij denken hierbij aan de oprichters van de clubhuizen "De Arend" en "De Zeemeeuw", te Rotterdam en "De Mussen", te 's-Gravenhage, reeds 25 jaar geprobeerd preventie te werken. Tot nu toe is het werk van de clubhuizen grotendeels van de liefdadigheid afhankelijk geweest. Gelukkig heeft de Regering na de oorlog een open oog gehad voor dit jeugdprobleem en heeft zij voor het werk onder de massa-jeugd subsidie verstrekt, evenals verschillende grote gemeenten dit nu ook doen. Hoe dankbaar wij ook zijn voor deze onmiskenbare en noodzakelijke belangstelling en steun, toch moet het gezegd worden, wij schieten als volk tekort. Hier moeten directe preventieve maatregelen genomen worden, willen wij niet nog grotere problemen oproepen.

Als directe preventieve maatregel denken wij aan een welbewust, breed en krachtig uitgevoerd plan tot clubhuiswerk in alle arbeiderswijken van onze grote en kleine steden en gemeenten. Onder clubhuizen verstaan wij goede, ruime en eenvoudige gebouwen, waarin veel, in ieder geval voldoende ruimte is om aan 100 kinderen per avond plaats te bieden. Vooral de gelegenheid tot scheppende arbeid zal in geen clubhuis mogen ontbreken. Naast de vele arbeidsmogelijkheden zal er ruime gelegenheid moeten zijn voor allerlei spel, sport en ontspanning. Van de clubhuis-leiders wordt heel wat tact, toewijding, geduld en inzicht in de speciale mentaliteit van deze jeugd vereist. Naast de persoonlijke geschiktheid en toewijding is een deskundige opleiding belangrijk en noodzakelijk. Hoewel het Internaat van Brienenoord te Rotterdam reeds voor het vierde jaar mensen opleidt, speciaal voor dit clubwerk, is hiernaast een zeer grote behoefte aan hoofdleiders, om de leiding van een clubhuis op zich te nemen.

Het clubhuiswerk is als een antwoord op de directe nood van deze jeugd van grote en onmisbare betekenis. Maar met dit al zijn de wortels van het kwaad niet aangetast, hiervoor zijn andere wegen en middelen nodig. Alleen door een welbewuste samenwerking tussen Rijk, Gemeenten, instanties en particulieren zal een oplossing hiervan mogelijk zijn. Hiervoor is nodig een gezindheid als waarvan onze Koningin sprak: Wij willen en zullen bereiken wat wij ons hadden voorgesteld, al zal het offers moeten kosten".

W. 13
/

20 31026 7/12/48
ID. 215.
Uw Nr. 31026.
Onderwerp : Stichting Clubhuizen
voor ongeorganiseerde Arbeiders-
jeugd.

Volgno.
Datum rappelschrijven :
23/11 1948. DEC. 1948

ACD/ 51281

Datum ontvangst bericht :
Betrouwbaarheidberichtgever : betrouwbaar.
Waardering bericht : betrouwbaar.

51134 In aansluiting aan mijn schrijven dd. 7/12 1948, betref-
fende het Clubhuis "De Haard" te Nijmegen, moge ik U verwij-
zen naar de U dd. 18/12 1947 verstrekte inlichtingen, ID.171,
Telefonisch verzoek D.I.S. 1239, Adm. No. 536 A, betreffende
Dirk Elibertus Jansen, geboren te Steenderen, 3 Maart 1913,
wonende te Nijmegen, Graafseweg No. 362, Assistent-Rentmees-
ter.

Voorts gaat hierbij een afschrift van een omtrent hem
opgemaakt rapport, dat dd. 7/9 1948 dezerzijds werd inge-
zonden aan de Officier van Justitie te Arnhem. Einde.

Nijmegen, 8 December 1948.

1 Bijlage.

Nijmegen.

AFSCHRIFT.

R A P P O R T .

In verband met bijgaand schrijven van de Heer Officier van Justitie te Arnhem, dd. 14 Juli 1948, WL. No. 206/1948, heb ik, Theodorus Joannes Rensen, Hoofdagent-rechercheur van Politie te Nijmegen, tevens onbezoldigd rijksveldwachter, de eer U EdelGestr. beleefd te rapporteren.

Dirk Elibertus Jansen, geboren te Steenderen, 3 Maart 1913, Assistent-rentmeester, wonende te Nijmegen, Graafseweg No. 362, werd in het bevolkingsregister der Gemeente Nijmegen ingeschreven op 30 October 1916, komende van Helmond. Hij is gehuwd met Geertje Schouten, geboren te Zwijndrecht, 27 Februari 1916, en heeft vijf jeugdige kinderen.

Zij bezitten de Nederlandse nationaliteit en staan ingeschreven als behorende tot de Gereformeerde Kerk.

Hij is werkzaam als assistent rentmeester op het kantoor van de Rentmeester D. van Aalst, wonende te Nijmegen, Dennenstraat No. 7.

Volgens bekomen inlichtingen zou hij de Anti-Revolutionaire beginselen zijn toegedaan. Hij heeft een gesloten karakter en heeft weinig omgang met anderen. Hij is zeer moeilijk te benaderen en leeft met zijn gezin zijn eigen leven. Door zijn zonderling gedrag wekt hij achterdocht.

Voor zover bekend, heeft hij zich gedurende de bezettingsjaren als een goed Nederlander gedragen.

In verband met het vermoeden, dat hij thans weer in het bezit zou zijn van een clandestiene radio elektrische zendingrichting is door ons gedurende ongeveer een half jaar een onderzoek ingesteld, doch tot heden nog zonder resultaat.

Het is gebleken, dat hij lid is van VERON, Vereniging voor Experimenteel Radio Onderzoek in Nederland. (Netherlands Section of the I.A.R.U.)

Hij is slechts eenmaal ter vergadering aanwezig geweest en heeft daarna niets meer van zich laten horen.

In de politieadministratie is noch op politiek, noch op crimineel gebied nadeligs van hem bekend,

Nijmegen, 7 September 1948
w.g. Th. J. Rensen.

Gezien :
De Commissaris van Politie,
w.g. Veltman.

Voor copie conform :

1D, 215.

Uw Nr. 31026.10

Onderwerp : Stichting clubhuizen
voor ongeorganiseerde arbeiders-
jeugd.

71034
GEHEIM.

51134
8 DEC. 1948
Uw rappelschrijven
datum : 25/11 1948.
ALJ

Datum ontvangst bericht : 25/11 1948.
Betrouwbaarheid berichtgever : betrouwbaar.
Waardering bericht : betrouwbaar.

afkant
Clubhuis "De Haard" te Nijmegen, Groenestraat 170.

Directeur :

Marius Johannes Groeneveld, geboren 18/7 1925 te Rotterdam, Nimrod-
straat 87, Nijmegen, Ger.K., Jeugdleider.

Johannes Bernardus Oskamp, geb. te Amsterdam, 26/8 1907, wonende
Groesbeekseweg 134, Nijmegen, N.H. predikant, Voorzitter.

Adres afkant
Dirk Elibertus Jansen, geb. te Steenderen, 3/3 1913, wonende te
Nijmegen, Graafseweg 362, assistent rentmeester, Ger.K. Secretaris.

Theodora Bertha Haspels, gehuwd met Gerard van Sprang, geb. te
Heilo, 21/10 1893, wonende te Nijmegen, St Annastraat 23, N.H.,
(echtgenoot is Directeur baggerbedrijf) Penningmeesteresse

Anna Elisabeth Geertruida, Miseroy, geboren te Amsterdam, 23/3
1891, gehuwd met Henri de Goede, wonende te Nijmegen, Eleonoraweg
No. 8, N.H. (echtgenoot Agent Ned. Bank).

Hermanus Kasper Hasenack, geb. te Rotterdam, 12/9 1892, wonende te
Nijmegen, Groenestraat 348, geen geloof, zonder beroep.

Didericus Petrus Broekman, geb. te Rijswijk, 10/11 1912, wonende te
Nijmegen, Sterreschansweg 51, geen geloof, Chemisch Ing. Papierfa-
briek Gelderland.

Dirk Monshouwer, geb. te Kesteren, 6/7 1890, wonende te Nijmegen,
Vermeerstraat 3, N.H., Technisch Hoofdamtenaar Gem. Werken.

Johanna Wendelina Catharina Heinsius, geb. te Renkum, 16/2 1904,
wonende te Nijmegen, Molenstraat 98, N.H., apothekeres.

Dirk van Aalst, geb. te Nijmegen, 13/9 1889, die op 9/11 1948 is
afgevoerd naar Heumen, Malden, Mooksebaan C. 222, N.H. van beroep
rentmeester.

Politiek en crimineel is omtrent de genoemde personen geen
nadeligs bekend. Zij zouden allen rechts georiënteerd zijn en staan
gunstig aangeschreven.

Van samenwerking met de N.V.B. en/of het A.N.J.V. dan wel pene-
tratie door het A.N.J.V. is bij onderzoek niets gebleken. Einde.

Nijmegen, 7 December 1948.
m.

0027045

21 September 8

B45083
IIIf IIIh 3

UITGEROepen

~~XXXX~~

N.a.v.schr.I.D.Utrecht
No.45083 25-8-48

1/2 m PD Klein-Hardenberg

Maarten HULST.

G E H E I M.

0021074

Bij deze heb ik de eer U - wellicht ten overvloede - te berichten, dat Maarten HULST, geboren 16-7-1895 te Zaandam, groentekweker, wonende te Groenekan, (gemeente Maartensdijk), Vijverlaan 26, volgens een dezerzijds van betrouwbare zijde ontvangen bericht, momenteel een functie zou bekleden op het gebied van de jeugdzorg te Amsterdam. Het kantoor van deze jeugdbeweging, welke door de regering zou worden ondersteund, zou gevestigd zijn in een winkel in een winkelgalerij te Uwent.

Volgens mededeling van niet - communistische zijde zou HULST lid zijn van de C.P.N. Voorts staat hij bekend als anti-militairist. Voor de oorlog was hij weigerachtig op alle gebied en liet na boetes en belasting te betalen. Tengevolge hiervan werd hij zelf enige dagen ingesloten in het Huis van Bewaring te Utrecht. Zijn groenten verkocht hij niet, doch liet ze weg halen, het aan zijn klanten overlatend te bepalen, hoeveel zij er voor wilden geven.

In 1946 stichtte hij, in navolging van Kees BOEKE, aan wiens school te Bilthoven hij enige tijd als leraar werkzaam was, "de Dorpsgemeenschap Groenekan", die ten doel had de jeugd van de straat te houden en lezingen te organiseren op cultureel gebied. Op één der bijeenkomsten van deze gemeenschap werd een spreekbeurt vervuld door een actief communist.

Ik moge U verzoeken mij te willen doen berichten in welke jeugdbeweging HULST voornoemd thans een leidersfunctie bekleedt, waarbij ik tevens gaarne zal vernemen of de beweging wellicht gevestigd is op een bepaalde politieke overtuiging, dan wel of zodanige overtuiging daarin overheerst. Indien de huidige activiteit van HULST U aanleiding mocht geven tot nadere opmerkingen, zal ik deze gaarne van U vernemen.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Handwritten initials

Aan de Heer
Hoofd Commissaris van Politie
te
AMSTERDAM.

L.L.van Laere

a 53597

INLICHTINGDIENST.

ROTTERDAM.

I.D. No. 350.

GEHEIM.

Rotterdam, 11 Juni 1948.

14 JUNI 1948.

37939

Als antwoord op Uw schrijven No. 31026, d.d. 19-4-1948, betreffende de Stichting clubhuizen voor ongeorganiseerde arbeidersjeugd, wordt het volgende bericht.

De beide clubhuizen "de Arend" en "de Zeemeeuw", gevestigd Schiekade 98a alhier, zijn bij genoemde stichting aangesloten, terwijl het internaat van Brienenoord, gevestigd van Brienenoord 5 alhier, een onderdeel is van genoemde clubhuizen, waar jeugdleiders(sters) worden opgeleid.

Het bestuur van het clubhuis "de Arend" is als volgt samengesteld:

- | van Schelven, Arnout Lodewijk, geboren 26-12-1913 te Rotterdam, wonende Heemraadssingel 78 alhier; Directeur; godsdienst Geref.; bij een politieke partij niet aangesloten.
- | Semeijns de Vries van Doesburgh, Thade, geboren 18-3-1902 te Heemstede, officier van Justitie, wonende Rozenburglaan 20 alhier; voorzitter; godsdienst N.H.; politieke richting C.H..
- | Hudig, Willem Carel, geboren 2-6-1874 te Rotterdam, cargadoor, wonende Mathenesserlaan 202 alhier; secretaris; liberaal georiënteerd.
- | Kodde, Pieter Boudewijn, geboren 25-2-1896 te Rotterdam, bankdirecteur, wonende van Somerenweg 52 alhier; penningmeester, liberaal georiënteerd.
- | Lugt, Pieter Evert Welmoet, geboren 24-2-1907 te Rotterdam, directeur spaarbank, wonende Pr. Julianalaan 21b alhier; liberaal georiënteerd.
- | Nolst Trenité, Willem, geboren 25-6-1892 te Rotterdam, advocaat, wonende Essenlaan 72 alhier, liberaal georiënteerd.
- | Helfrich, Gertrudis Rosa Josephina, geboren 10-10-1884 te Besoeki (N.O.I.), weduwe van Drucker, Willem Hendrik, geboren 20-7-1887 te Berlijn (Dld), wonende Mecklenburglaan 31 alhier, liberaal georiënteerd.
- | Hudig, Jan, geboren 3-12-1885 te Rotterdam, makelaar in assurantiën, wonende Kralingse Plaslaan 39 alhier, liberaal georiënteerd.
- | Ruijs, Anthony, geboren 24-1-1908 te Antwerpen, bankier, wonende Vijverweg 32 alhier, liberaal georiënteerd.
- | de Vooijs, Gerrit Cornelis, geboren 17-7-1899 te Breda, koopman, wonende Mecklenburglaan 6 alhier, liberaal georiënteerd.

Het bestuur van het clubhuis "de Zeemeeuw" is als volgt samengesteld;

Semeijns de Vries van Doesburgh, Th., voornoemd, voorzitter.
Hudig, Willem C., voornoemd, secretaris.
Kodde, P.B., voornoemd, penningmeester.
Löhnis, Anna, geboren 9-3-1882 te Rotterdam, echtgenote van Hudig, W.C., voornoemd, wonende Mathenesserlaan 202 alhier, directrice, liberaal georiënteerd.

Dronkers Delsaine

- K.kaart gelijk en vern. aug. C.D. 6
Werkgr. San.
- Dronkers Delsaine, Henriëtta Adriana, geboren 27-11-1892 te Schiedam, weduwe van Hartman, Willem Cornelis, geboren 28-4-1889 te Rotterdam, wonende Honingerdijk 17a alhier; liberaal georiënteerd.
  - Schuurman, Mauritia, geboren 26-8-1904 te Muiden, echtgenote van Eijkman, Hendrik Johannes, geboren 2-10-1901 te Gieten, wonende Eendrachtsweg 16 alhier; politieke oriëntering P.v.d.A..
  - de Kuijper, Elsa Josephina, geboren 28-8-1888 te Rotterdam, echtgenote van Croll, David, geboren 8-6-1885 te Delfshaven, wonende 's-Gravenweg 111b, liberaal georiënteerd.
  - de Kostar, Maria Magdalena, geboren 1-3-1905 te Amsterdam, echtgenote van Schouten, George Hendrik Leonardus, geboren 2-4-1906 te Amsterdam, wonende Arolsenplein 9 alhier, politieke oriëntering P.v.d.A..
  - Buning, Alagonda Geertruida, geboren 9-4-1900 te Rotterdam, directrice ~~van~~ van de school voor Vrouwenarbeid aan de Schinkelstraat 23 alhier, hier wonende Oostzeedijk 4a; geen politieke richting.
  - Smitz, Sijske Rinske, geboren 4-5-1885 te Kampen, oprichteres Arbeidsinspectie 4e District, wonende Charlotte de Bourbonlaan 15b alhier.
  - van den Berg, Jenny, Louise, geboren 23-12-1900 te ~~Frankrijk~~ 's-Gravenhage, wonende Lisstraat 17c alhier, directrice clubhuis "de Zeemeeuw", politieke oriëntering P.v.d.A..

Internaat "van Brienenoord", van Brienenoord 5 alhier.

- Directrice : Woors, Willemina Johanna, geboren 16-7-1913 te Aarlanderveen (thans gemeente Alphen a/d Rijn), wonende Brienenoord 5 alhier, geen politieke partij, sympathiseert met de P.v.d.A..

Er bestaat hier tevens een Rotterdamse Stichting Ongeorganiseerde Jeugd, welke tot nu toe echter nog niet bij de landelijke Stichting is aangesloten.

Het bestuur daarvan is als volgt samengesteld;

- 104
- Stakenburg, Arnold Jacob, geboren 15-1-1918 te Rotterdam, mede directeur Scheepvaartvereniging Zuid, wonende Voorschoterlaan 101 alhier, liberaal georiënteerd; voorzitter.
  - Stoop, Emilie Auguste, geboren 10-5-1906 te Utrecht, secretaresse Voogdijraad te Rotterdam, wonende Honingerdijk 29b, alhier, liberaal georiënteerd, secretaresse.
  - Mees, Marten, geboren 2-5-1911 te Rotterdam, consul van Zweden, wonende Koningin Emmaplein 7 alhier, liberaal georiënteerd; penningmeester.
  - Kwanten, Richardus Antonius Alphonsus Marie, geboren 2-8-1903 te Gendt (Gld), R.K.priester, wonende Calandstraat 23b alhier.
  - Voorhoeve, Ahasverus, geboren 31-1-1899 te Rotterdam, uitgever, wonende Noordsingel/alhier, socialistisch georiënteerd.
van Schelven, A.L., voornoemd.
van den Berg, J.L., voornoemd.
  - Schoch, Marie Louis Willem, geboren 13-8-1911 te Tomohon (N.O.I.), N.H.predikant, wonende 's-Gravendijkwal 14a alhier, politieke oriëntering C.H..
  - van Krimpen, Johannes Marius, geboren 15-10-1910 te Hilversum, Geref.predikant, wonende Bergsingel 182 alhier; A.R..
  - Foekema, Johan Andries, geboren 19-10-1920 te Almelo, Vrijzinnig Protestant Jeugdpredikant, wonende Voorschoterlaan 126b alhier, politieke oriëntering liberaal.

Van enige samenwerking met N.V.B. of A.N.J.V. of wel penetratie van die zijde is hiergeen sprake. In dit verband wordt verwezen naar dezerzijds schrijven I.D. No. 286, d.d. 8-5-1948,

naar

naar aanleiding van het schrappen van de vertegenwoordiger v.H. A.N.J.V. als adviserend lid der N.J.G., van welke maatregel de meeste bovengenoemde personen op de hoogte waren en waarin enkelen een rol hebben gespeeld.

Verzonden aan: Hoofd Centrale Veiligheidsdienst te 's-Gravenhage

1174
31026
K 1

Commissariaat van Politie
Zaandam

Dict. C. No. 47/48.

Bijlage(n)

Volgno. 37275
- 7 JUNI 1948
ZAANDAM 4 Juni 1948.
Telefoon 4741 (K 22)

Geheim.

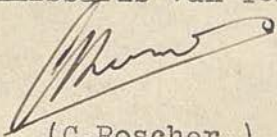
Ter voldoening aan Uw verzoek, vervat in de voorlaatste alinea van Uw schrijven d.d. 19 April 1948 No. 31026 Geheim, heb ik de eer U Edelgestrenge te berichten, dat in het door U bedoelde perceel Jan Windhouwerstraat 11 woonachtig is de penningmeester van de Stichting Jeugdzorg, genaamd Jan ALBERS, geboren te Zaandam, 31 Januari 1897; Voorzitter is Marinus Jacobus HILLE, geboren te Koog aan de Zaan, 16 Januari 1913, Wethouder der Gemeente Zaandam, wonende alhier Stationsstr. 5. Secretaris is Jan Willem SCHOLTZ, geboren te Zaandam, 22 October 1899, courantenbezorger, wonende Dr. Roggertspad 12 alhier. Allen zijn lid van de Party van de Arbeid.

Samenwerking met het A.N.J.V. is niet te verwachten, terwijl van penetratie niets is gebleken.

De Stichting Jeugdzorg ontvangt subsidie van de Gemeente Zaandam. Coll.

C.

De Commissaris van Politie,

(C. Roscher.).

Aan
de Heer Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68

's- GRAVENHAGE.

8710974

STICHTING CLUBHUIZEN VOOR ONGEORGANISEERDE ARBEIDERSJEUGD.

De verschillende verenigingen, die zich in ons land plaatselijk bezighouden met het clubhuiswerk onder de ongeorganiseerde arbeidersjeugd, hebben zich in 1947 landelijk verenigd. Men is gekomen tot de oprichting van de Stichting Clubhuizen voor Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd, die de volgende organisaties bevat:

1. Clubhuizen "De Arend" en "De Zeemeeuw" te Rotterdam, Schiekade 98a.
Directeur G.H.I. SCHOUTER;
2. Clubhuis "De Mussen" te Den Haag, Rijswijksestraat 157;
Directeur J. de BRUIN;
3. Clubhuis "De Haard" te Nijmegen, Groenestraat 170,
Secr. Mej. J. MANASSEJEN;
4. Stichting Jeugdzorg te Zaandam, Windhouwarstraat 11
5. Afdeling Mussenwerk "Ons Huis" te Amsterdam, Rozenstraat 622,
6. Clubhuis "De Mussen" te Gouda,
7. Internaat van Brienenoord te Rotterdam, van Brienenoord 5.

Het doel van de Stichting is:

- a. Een landelijk ontmoetingspunt te zijn voor instellingen, die plaatselijk onder de ongeorganiseerde arbeidersjeugd werken;
- b. De samenwerking van de verschillende plaatselijke clubhuizen in landelijk verband te bevorderen;
- c. Naarbuiten op te treden voor gemeenschappelijke belangen;
- d. Te stimuleren dat het jeugdwerk onder de ongeorganiseerde arbeidersjeugd wordt ter hand genomen;
- e. De vraagstukken en problemen, die met dit jeugdwerk in de ruimste zin samenhangen, te bestuderen;
- f. De opleiding te bevorderen van degenen, die met groepen van deze jeugd werken of zullen gaan werken;
- g. Gemeenschappelijke normen te vinden die en aan de leiding en aan het werk gesteld zullen worden.

Zij tracht dit doel te bereiken langs wettige weg door het aanwenden van al die middelen, die zij daartoe nodig en nuttig acht. Ter verwezenlijking van het doel heeft de Stichting een landelijk bureau geopend, gevestigd: Galerij 26 te Amsterdam (C.) Tel. 35500. Directeur is de heer M. Hulst.

De Stichting wordt gesubsidieerd door de Ned. Regering.

Inverband met het feit dat:

- a) Directeur de Bruin vnd. op politiek terrein een dubieuze figuur is, oud-communist en thans nauw contact onderhoudende met de Ned. Vrouwen Beweging;
- b) Van M. van Hulst vnd. veronderstelt wordt dat hij, gezien zijn uitspraken, op politiek terrein nogal vrij links georiënteerd is;
- c) De opening van het Clubhuis "De Mussen" te Gouda in "De Waarheid" werd gepubliceerd, zo lijkt het niet ondienstig de directie van de verschillende clubhuizen politiek te laten bekijken, waarbij wordt opgemerkt dat de I.D.'s Den Haag en Gouda reeds inlichtingen betreffende het clubhuis "De Mussen" in die gemeenten, werden gevraagd.

De betekenis van
het clubhuiswerk

voor de
Ongeorganiseerde
Arbeiders-jeugd

De veilige haven

Stichting Clubhuizen

Landelijk Bureau: Galerij 26 - Telefoon 35500
AMSTERDAM

De betekenis van het clubhuiswerk voor de Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd

Inleiding:

In Juli 1946 kwamen de leiders van de clubhuizen:

„De Arend” te Rotterdam,

„De Zeemeeuw” te Rotterdam,

„De Mussen” te Den Haag,

„De Haard” te Nijmegen,

„Stichting Jeugdzorg” te Zaandam,

„Opleidings-internaat van Brienoord” te Rotterdam te Nijmegen bijeen om gezamenlijk de Stichting Clubhuizen voor Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd in het leven te roepen. Hierdoor werd uiting gegeven aan het verlangen naar en de noodzaak van een Landelijk verband van het clubhuiswerk, dat tot nu toe plaatselijk en vrijwel zonder onderling contact geschiedde. Daar de oorlog het besef van de nood van deze jeugd verdiept had, en het inzicht groeiend is, dat het probleem van de Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd niet alleen een plaatselijk, maar een nationaal verschijnsel is, hoopte men door een landelijke samenwerking meer daadwerkelijke belangstelling voor dit deel van ons volk te wekken.

Met de vorming van genoemde Stichting was de eerste

stap gezet op de weg naar een actieve landelijke samenwerking van het reeds meer dan 25 jaar bestaande plaatselijke clubhuiswerk.

Doel van de Stichting.

Volgens de Stichtings-acte is het doel der Stichting:

- a. Een landelijk ontmoetingspunt te zijn voor instellingen, die plaatselijk onder de Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd werken.
- b. De samenwerking van de verschillende plaatselijke clubhuizen in landelijk verband te bevorderen.
- c. Naar buiten op te treden voor gemeenschappelijke belangen.
- d. Te stimuleren, dat het jeugdwerk onder de Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd ter hand genomen wordt.
- e. De vraagstukken en problemen, die met dit jeugdwerk in de ruimste zin samenhangen, te bestuderen.
- f. De opleiding te bevorderen van diegenen, die met groepen van deze jeugd werken of zullen gaan werken.
- g. Gemeenschappelijke normen te vinden, die òn aan de leiding òn aan het werk gesteld zullen worden.
Zij tracht dit doel te bereiken langs wettige weg door het aanwenden van al die middelen die zij daartoe nodig en nuttig acht.

We willen nu eerst nader verklaren, waarom genoemde Stichting spreekt over „Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd” als deel van het verschijnsel „Massa-jeugd”.

Massajeugd.

Levensvreugde door vrije arbeid

Het ontstaan van het verschijnsel massa-jeugd hangt ten nauwste samen met de grote bevolkings-toename en de sterke ontwikkeling der industrie. Hiernaast moet genoemd worden de spanning, die bij de massa-jeugd ontstaat door de tegenstelling tussen hun gebonden arbeid in de fabriek en hun verlangen naar en behoefte aan afleiding en ontspanning buiten deze arbeid.

Gelukkig vindt deze spanning bij vele jongeren een gezond tegenwicht in de opname in een of ander verband (jeugd-vereniging of anderszins), waardoor een zeker evenwicht in hun leven wordt verkregen. Een grote groep van jongeren, die aan deze behoefte-bevrediging in verenigings-

verband niet toekomt, kent echter dit levens-evenwicht in het geheel niet.

Daardoor worden zij de prooi van het derde-rangs grotestadsleven, dat bij hen allerlei reacties en emoties opwekt en dat onze samenleving bedreigt.

Zij zijn de jongeren, die ons met grote bezorgdheid vervullen en die de Stichting Clubhuizen de „Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd” noemt. Zij zijn de zwakke schakel in de keten van onze samenleving.

Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd.

De hierboven bedoelde jongeren, aangeduid als de „Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd”, hebben enkele kenmerkende eigenschappen, o.a.: een beperkte geestelijke belangstelling, ze zijn onzelfstandig, hebben een gering verantwoordelijkheidsbesef, een sterk minderwaardigheidsgevoel en een grote vrijheidsdrang. Door het veelal losse gezinsverband waarin zij leven, door hun milieu en sociale omstandigheden, wordt hun ontwikkeling schadelijk beïnvloed. Hun gedragingen worden dan ook sterk door deze levensomstandigheden bepaald. Doordat van bewuste opvoeding en vorming in gezin en werk weinig of geen sprake is, is er bij hen geen bewustzijn van eigen geestelijke vermogens. Hierdoor wordt het appèl, dat de jeugdorganisatie, de kerk of de politieke vereniging op hen doet, door hen dan ook niet gehoord. Deze jongeren zijn agressief en bij iedere gelegenheid bereid deze agressiviteit in allerlei vormen te uiten. In de voorbije oorlog heeft Europa ervaren, hoe de sterk negatieve tendenzen van deze oorlog daarom zo konden voortwoekeren, omdat deze jongeren geen gees-

telijke weerstanden bezaten. Wanneer we er dan ook niet in slagen het geestelijk vermogen van deze jongeren tot ontwikkeling te brengen en nieuwe levenswaarden in hen te wekken, zal in toekomstige tijden van spanning juist in hun gelederen totale afbraak onvermijdelijk zijn.

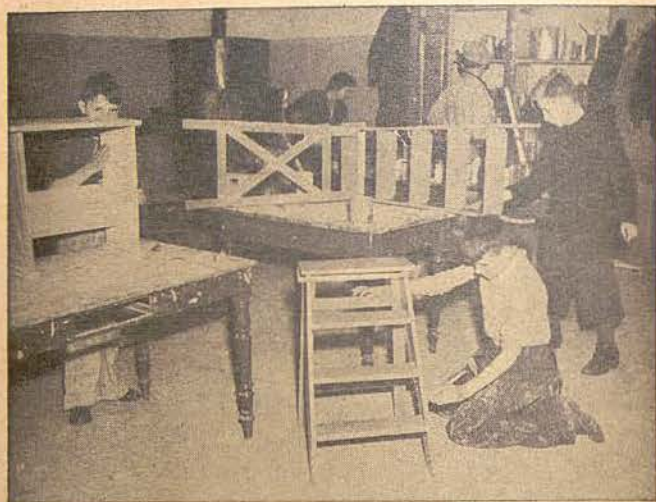
Practisch zal alleen een welbewust opgezet en krachtig uitgevoerd plan tot werk in alle arbeiderswijken van onze grote en kleine steden deze dreigingen kunnen afwenden. Uiteraard zijn er meer bijzondere paedagogisch verantwoorde middelen nodig om ook bij deze jongeren de diep verborgen geestelijke mogelijkheden te wekken, die ook zij bezitten naar het woord van Maria Montessori: „Hierin zijn alle opvoeders één: Zij hebben een onvoorwaardelijk geloof in het leven en de geestelijke kiemkracht van den Mens”.

Allereerst zullen we hun een thuis moeten bieden, waarin sfeer en werk hun geven wat zij elders niet vinden. Dit is het wat wij hun door middel van de clubhuizen dan ook willen geven.

Met elkander voor een ander

Mogelijkheden door zelfwerkzaamheid

Clubhuizen.

De clubhuizen moeten gedurende de gehele week voor deze jeugd geopend zijn, willen zij er hun vrije tijd kunnen doorbrengen en er een thuis vinden. Mede daarom is het gewenst dat de clubhuizen gelegen zijn in de volkswijken. Zij moeten de gelegenheid bieden allerlei vormen van scheppende arbeid te doen verrichten en daardoor arbeidsvreugde te doen ervaren. Door de binding van de arbeid zal de geestelijke belangstelling van deze jongens en meisjes toenemen. Tevens zullen zij daardoor hand en oog ontwikkelen, concentratie, inspanning en correctheid leren en zal hun zelfvertrouwen gelijktijdig versterkt worden. Naast

deze waardevolle arbeid zullen we hun de beste ontspanningsmogelijkheden moeten bieden als tegenwicht tegen de negatief-gerichte van de grote stad. We moeten hen in aanraking brengen met het beste dat de mensheid heeft voortgebracht. Kortom het clubhuis moet zijn een werkplaats en een tehuis, waar deze jeugd onder toegewijde en deskundige leiding haar vrije tijd op verantwoorde wijze kan doorbrengen. Dit alles is dringend nodig, omdat de nood van de Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd ontzaglijk groot is, er geen instantie is die haar opvangt en haar vrije tijdsbesteding dientengevolge een overgave is aan het

Volwaardigheid door vertrouwen

vermaak van de grote stad of de straat. Deze jeugd is daarmee een prooi voor alle verleiding en morele afbraak. Zij geeft toe aan haar slapheid en gebrek aan lust tot inspanning. Het clubhuis wil daarom ook een centrum zijn met veel leven en afwisseling, het wil een „thuis” geven aan deze kinderen waar zij in contact komen met een omgeving, waar gemeenschapszin en zuivere belangstelling aanwezig zijn en die de voedingsbodem moet zijn van vertrouwen en openheid. Zo kan het clubhuis voor deze jongens en meisjes een lichtpunt worden in een vijandige wereld.

Het zal U duidelijk zijn, dat dit probleem niet alleen door de clubhuizen kan worden opgelost, maar dat er een landelijke en plaatselijke coördinatie noodzakelijk is van alle instanties en verenigingen, welke op een of ander gebied met deze jeugd te maken hebben, o.a.: onderwijskrachten, ouders, kinderpolitie, Pro Juventute, Voogdij-raad, leiding clubhuizen en internaten en sociale werkers en werksters. Belangrijk voor deze samenwerking is de „Schooldienst”.

Schooldienst.

De geringe geestelijke belangstelling van deze jeugd, haar zedelijke verwildering en alle uitingen van verwaarlozing zijn over het algemeen veel ontstellender dan wordt gedacht.

Terwille van het opgroeiende geslacht zou het gezinsleven een waar gemeenschapsleven behoren te zijn om op deze wijze de samenleving een grondslag te geven. En de school zou daarin een betekende factor moeten zijn. De onder-

wijskracht heeft mede verantwoordelijkheid voor het probleem: „Kind, Milieu en Samenleving”. „Kind en samenleving” zou op geen enkele school een onbesproken vraagstuk mogen zijn.

Voor het controleren van het zedelijk gedrag en de materiële omstandigheden van het kind zou er een schooldienst moeten zijn, die allereerst door huisbezoek een volkomen vertrouwelijik en hecht contact onderhield met de ouders. (b.v. Huisbezoek-onderwijzer). De taak van de onderwijskracht zou er door verlicht worden. Het onderwijzend personeel moet in de gelegenheid zijn om aan de schooldienst eventuele conflicten met het kind voor te leggen. Dit zeer belangrijke werk van de schooldienst moet in handen zijn van sociale werkers en werksters, die begrijpen dat de voorwaarde om te slagen ligt in een wederzijds vertrouwen en in een als gemeenschappelijk gevoelde taak. De schooldienst die het kind beschermt tegen ondergang, moet dus middelen kunnen aanwijzen om het bedreigde kind zo mogelijk buiten de school de vereiste steun en voortgezette opvoeding te geven, als daar zijn: clubhuizen, kindertehuizen, internaten, vakantie-gelegenheden, enz.

De oplossing ligt niet in het opsluiten in gestichten of gevangenissen, waarvoor men integendeel het kind moet behoeden. Zal de schooldienst, sociaal gezien, het onderwijs versterken en van gunstige invloed zijn op het regelmatig schoolbezoek, dan moet hij het doelloos en ongecontroleerd rondzwerven van de jeugd langs de straat in sterke mate beperken. Op dit terrein is er voor de schooldienst veel nuttig werk te doen. In uitzonderingsgevallen zal dwang moeten worden toegepast.

Het verstrekken van schoolkleding en voeding en verdere

materiële hulp aan de gezinnen zou in handen moeten zijn van genoemde dienst, daar deze op de hoogte is van het milieu en zodoende tevens een sociaal advies-bureau kan zijn, zowel voor de kinderen als voor de ouders. Een voortdurende samenwerking tussen schooldienst, kinderpollitie, kinderrechtters, voogdijraad, reclasserings-instellingen, onderwijzend personeel, clubhuizen en ouders zal nodig zijn om de gewenste resultaten te verkrijgen.

Activiteit door vrijheid

De jeugd-dienst.

Na de leerplichtige leeftijd zal er een jeugd-dienst moeten komen, omdat de „schooldienst” zijn directe invloed slechts kan doen gelden tot het einde van het achtste leerjaar. Op

het ogenblik is de jeugd boven 14 jaar volkomen onbeschermd in zoverre zij niet in gezin of jeugd-organisatie wordt gebonden. Zij worden in het arbeidsproces opgenomen en aan ontwikkeling wordt voor hen, 45 % van alle jongeren, niets gedaan. Enkele bedrijfsscholen voor jongens en huishoudelijke cursussen voor meisjes uitgezonderd. Een oplossing zou gevonden kunnen worden in een verlengde leerplicht van b.v. 4—6 uur per week tot 18 jaar. Het programma zou moeten omvatten: Maatschappijleer, Vakopleiding, E.H.B.O., Handenarbeid, Gymnastiek, voor de meisjes bovendien kook- en naailessen. Kinderverzorging en Opvoeding, lessen in Budget-besteding, enz. De lessen zouden 2 keer per week, tijdens de werktijd, door bekwame jeugd-leiders en onderwijskrachten gegeven moeten worden. Het accent zou moeten liggen op het bijbrengen van verantwoordelijkheidsbesef, gemeenschapszin en gevoel van eigenwaarde.

Ook voor de jeugd-organisaties, middelbare scholieren en studenten ligt hier een taak. Zij zouden met hun meerdere mogelijkheden veel kunnen bijdragen aan de ontwikkeling en ontspanning van de ongeorganiseerde arbeidersjeugd.

De school- en jeugddienst zal door coördinatie van krachten kunnen uitgroeien tot een instituut van grote betekenis voor het werk onder de ongeorganiseerde arbeidersjeugd.

Opening nieuwe clubhuizen.

In de navolgende plaatsen werden clubhuizen geopend of bestaan plannen hiertoe:

Amsterdam, Amersfoort, Arnhem, Delft, Doetinchem,

Gouda, Groningen, Haarlem, Kampen, Leeuwarden, Nijmegen, Rotterdam, Schiedam, Tilburg, Zutphen.

Aansluiting nieuwe clubhuizen.

Naast de reeds aangesloten clubhuizen sloten Gouda, Leiden en Haarlem (5 huizen), zich bij de Stichting aan, terwijl met vele anderen besprekingen over aansluiting gaande zijn.

Clubhuis-leiding.

Om een antwoord te geven op een van de meest dringende vraagstukken die ons vanuit het clubhuiswerk bezighoudt, is die van de geschikte leiding. In dit verband kunnen we wijzen op het opleidingsinternaat van Brienoord te Rotterdam, dat zich reeds 3 jaar bezighoudt met het opleiden van jonge mensen speciaal voor dit clubhuiswerk.

Het financieren der clubhuizen.

Tot 1945 werd het clubhuiswerk door particuliere giften mogelijk gemaakt. Deze filantropische vorm was gelijktijdig een belemmering voor de noodzakelijke uitbreiding van dit werk. Na de bevrijding werd aan het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen een afdeling Vorming Buiten Schoolverband toegevoegd, waardoor van nu af de regering mede haar aandacht schonk aan dit landelijke jeugd-probleem. Vanaf 1946 werd dan ook voor dit jeugdwerk Rijks-subsidie toegekend. Ook steden als Am-

sterdam, Rotterdam, Den Haag, Nijmegen, Zaandam en Gouda kenden voor dit werk subsidie toe.

Hierdoor werd erkend, dat genoemd jeugd-probleem een maatschappelijk verschijnsel is en door samenwerking van officiële instanties zal het clubhuiswerk in de naaste toekomst gefinancierd moeten worden door Rijk, Provincie, Gemeente en particulieren. Hierdoor pas zal het mogelijk zijn het in zijn volle omvang aan te pakken.

Met de omschrijving van het probleem en de aanduiding van praktische mogelijkheden om dit te bestrijden, menen we te kunnen volstaan. We willen U ernstig in overweging geven in uw gemeente alles in het werk te stellen om op de nood van de massajeugd een antwoord te geven.

Ook hier zal het gezegde gelden: „de cost gaet voor de baet uit”, want een volk dat aan zijn jeugd bouwt, bouwt aan zijn toekomst. Dit werk zal zijn rente ruimschoots afwerpen.

Het Landelijk Bureau van de Stichting Clubhuizen is gaarne bereid U alle gegevens te verstrekken, waarover zij de beschikking heeft. Het Bureau is gevestigd te Amsterdam, Galerij 26.

Financiële bijdragen kunnen gestort worden op Giro 1025 Twentsche Bank, Nijmegen.

Op 10 en 11 Februari 1948 werd in het gebouw van de Arbeidsgemeenschap der Woodbrookers te Bentveld een conferentie gehouden van de Stichting Clubhuizen voor Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd.

XI Het landelijk bureau van deze Stichting is gevestigd te Amsterdam, Galerij 26. Directeur is Maarten HULST uit Amsterdam.

Voorzitter van de Stichting is:

XI Jacob DE BRUIN, geboren te Heiden, 22 September 1896, leider van het clubhuis "De Mussen", gevestigd aan de Rijswijksestraat 157 alhier, wonende Valkenboskade 27a. alhier. Bedoelde stichting werd in 1946 gevormd.

Bij het Congres waren verschillende instanties vertegenwoordigd, o.a. van de Volkshuizen, Voogdijraad, Pro Juventute, Vorming Buiten Schoolverband v/h Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, alsmede vertegenwoordigers van de Politie uit Amsterdam, 's-Gravenhage, Arnhem, Groningen, Gouda, Den Helder en Zaandam.

In totaal werd door ongeveer 90 personen (mannen en vrouwen) aan het Congres deelgenomen.

Het doel van de conferentie was om bij verschillende instanties en instellingen en in het bijzonder bij de Overheid meer en beter begrip te wekken voor het werk van de Clubhuizen voor de ongeorganiseerde arbeidersjeugd en om onderling van gedachten te wisselen over de wegen, die zullen moeten worden bewandeld om een gunstig resultaat van het werk te verkrijgen.

Zoals bekend, mag worden verondersteld, hebben de clubhuizen ten doel om de ongeorganiseerde jeugd, de z.g. asphalt jeugd, bezig te houden met nuttige en leerzame werkzaamheden om van hem voor de maatschappij bruikbare mensen te maken.

Op de conferentie werd achtereenvolgens het woord gevoerd door J. DE BRUIN en Maarten HULST voornoemd, door X BARENTS, leider van het Volkshuis "Ons Huis" te Amsterdam X en Mej. MANASSE, directrice van het clubhuis "De Haard" te Nijmegen.

Na de rede van Maarten Hulst werd door een der aanwezigen o.a. opgemerkt, dat het een groot gemis is, dat in het werk van de clubhuizen geen goede geestelijke achtergrond wordt gevonden.

Bij het beantwoorden van de vragen, die op bedoeld gebied werden gesteld, werd door Hulst o.a. gezegd, dat zo'n kind, voor wat betreft het geestelijke (vermoedelijk bedoelde hij godsdienstige), niet is te bereiken, waarom men in de kinderjaren de kinderen met die dingen niet moet vermoeien.

Men moet de ouders en de kinderen op een bepaalde wijze weten te winnen en wel door persoonlijk overwicht, om hen dan bruikbaar te maken voor het maatschappelijk leven.

Voor wat betreft het geestelijke (godsdienstige) mogen ze dan later zelf kiezen, aldus spreker.

De spreker Barents merkte o.a. op, dat de Overheid meer en meer zal moeten inzien, dat de leiders van de Volkshuizen werk verrichten in 's-landsbelang.

Ook wil ik nog iets zeggen, aldus Barents, over de verwijten, betreffende de politieke richting, die de leiders zouden zijn toegedaan. De ene keer zegt men, dat wij neutraal zijn, dan weer zegt men, dat wij socialistisch zijn en daar-

door de mensen in een bepaalde politieke richting drijven. Deze verwijten, aldus spreker, zijn beslist onjuist. Het is natuurlijk, dat onder volwassen mensen de problemen van het leven worden besproken, doch in onze huizen wordt niemand in een bepaalde richting gedreven.

Wij spreken niet over een bepaalde religie, maar ook zal men niet kunnen aantonen, dat wij b.v. socialistisch zijn. Wij propageren geen enkele partij of richting."

Over het algemeen kan gezegd worden, dat de onderlinge geest op het Congres zeer goed was en dat een ieder in de gelegenheid was om zijn overtuiging naar voren te brengen, welke overtuiging dan ook ten volle werd gerespecteerd.

Dat door de club- en volkshuizen zeer veel en goed werk wordt verricht, werd o.a. bevestigd door de heer OOSTERLEE, die de leiding heeft van de Afd. "Vorming Wuiten Schoolverband" van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, die in deze hoedanigheid het Congres bijwoonde.

Verzonden op 30 April 1948

aan: C.V.D.

OPGELEGD
3 MAI 1948

ACD/34591

Naar aanleiding van het schrijven van de C.V.D. d.d. 24 Januari 1948, No,27737, wordt medegedeeld, dat vooralsnog niet is gebleken, dat er tussen J.DE BRUIN c.g. het door J.de Bruin geleide clubhuis "De Mussen" aan de Rijswijksestraat alhier en de Nederlandse Vrouwenbeweging een nauwe of permanente samenwerking bestaat. Van betrouwbare personen, die in verband met hun functie regelmatig in contact komen met J.de Bruin, werd in deze vernomen, dat van de zijde van J.de Bruin niet een samenwerking met een organisatie als de Nederlandse Vrouwenbeweging zal worden gezocht, dit in tegenstelling met de Nederlandse Vrouwenbeweging, wier streven het blijkbaar is om met De Mussen in contact te komen, of te blijven.

Wel mag de mogelijkheid worden verondersteld, dat J.de Bruin een eventuele met medewerking van de Nederlandse Vrouwenbeweging verkregen, of aangeboden financiële subsidie voor zijn werk niet zal versmaden, daar de financiële toestand van het clubhuis blijkbaar nog niet zo rooskleurig is, hoewel het door De Bruin verrichte zeer nuttige werk meer en meer de belangstelling van de betreffende overheidsinstanties gaat genieten.

Zoals bekend, mag worden verondersteld, werd J.de Bruin aan het einde van het jaar 1947 of begin 1948, in verband met zijn werk, door H.K.H.Prinses Juliana in audiëntie ontvangen en werd kort geleden door H.M.de Koningin een bezoek gebracht aan het clubhuis, waar Hare Majesteit enige uren heeft doorgebracht.

Opgemerkt wordt, dat J.de Bruin tot 1926 in Leiden woonachtig is geweest. Hij stond toen als communist bekend. Hij sprak op communistische vergaderingen meermalen onder de naam Jaap LANDMAN en was oprichter van het blad "De Spelbreker". Toen hij in militaire dienst was, werd hij verdacht van het oprichten van een soldatenraad.

Zijn vrouw was in die tijd secretaresse van het blad "De Zaaiër" van de Communistische Jeugdbond.

In Maart 1926 is hij met zijn vrouw naar 's-Gravenhage verhuisd. Hij en zijn vrouw zouden zich intussen geheel van de communistische partij hebben gedistancieerd.

In 1928 werd door een der oprichters van het clubhuis "De Mussen", te weten D.VALKEMA, leraar aan een H.B.S. alhier, anthroposoof, verklaard, dat De Bruin al jaren van een andere gezindheid was, dan het communisme.

De Bruin is een zeer sociaal voelend mens en volgens personen, die hem kennen, zou hij zich niet met politiek bemoeien, veeleer religieus gericht zijn.

Verzonden op 30 April 1948
aan: C.V.D.

2000-4-24

BSS. No.:	AD 10704
GRT.:	Haagsch Cirk
DATUM:	13-4-48
NR.:	

2141

STADSNIEUWS

HET MUSSENNEST AAN DE RIJSWIJKSESTRAAT

Tentoonstelling van het werk

„Eerlijk werk maakt ons sterk” staat met forse letters op de muren van de zaal, waar de Mussen hun jaarlijkse voorjaars tentoonstelling houden in het clubhuis aan de Rijswijksestraat.

En hierin ligt meteen de hoofdgedachte besloten, die aan dit gehele werk, onder de bezielende leiding van Meester de Bruin, ten grondslag ligt.

De jeugd, uit de onderste lagen van ons volk, jongens en meisjes, waarvoor thuis geen plaats is, — voor zover de krotten, waarin ze veelal wonen, een „thuis” kunnen worden genoemd — krijgen hier de gelegenheid bouwende werken en liefde voor het werk te krijgen.

Hoe groot de belangstelling van de kinderen wel is, blijkt uit het feit, dat dagelijks 600 kinderen in het clubhuis komen werken.

Er zijn 34 leiders, waarvan er 25 zijn voortgekomen uit de Mussenjeugd.

's Zomers is er het grote zomerkamp in Otterlo, waar zowel de kinderen als de ouders genieten van de natuur, een vreugde die ze vroeger maar al te vaak moesten missen.

Meester de Bruin heeft echter grotere plannen. Allereerst zal er binnenkort een 2e clubhuis bij komen aan de Hekkelaan, waar, zodra de toestemming van de gemeente is verkregen, de jongens zelf het grootste deel zullen verbouwen. En dan is er een internaat nodig! Een soort opvoedingscentrum waar kinderen „op de helling” kunnen worden opgevangen in samenwerking met andere jeugdorganisaties op dit gebied. Verschillende autoriteiten hebben reeds hun instemming met deze plannen betuigd. Voorlopig zijn dit echter nog toekomstdromen.

Werkelijkheid is de tentoonstelling van werkstukken, die tot en met 16 April in het Clubhuis aan de Rijswijksestraat wordt gehouden.

Mogen de werkstukken met evenveel liefde worden gekocht, als ze door de kinderen zijn gemaakt.

De tentoonstelling is gisterenmiddag geopend door de heer Oosterlee, hoofd van de afd. Vorming buiten Schoolverband van het Min. van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, in tegenwoordigheid van vele genodigden, o.w. wethouder Van den Oever.

GEMEENTE POLITIE GOUDA

Volgne. OPGELEGD

12 APR. 1948

ACD 33043

BUREAU B

12-4-48

No. 31.

Bijl.: -

Onderwerp:
Mussehhuis.

GOUDA, 10 April 1948.

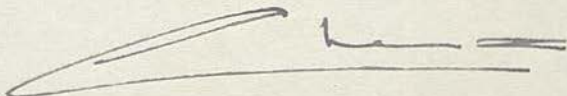
MARKT No. 27

TEL. 2848-2849

G e h e i m .

Naar aanleiding van Uw schrijven van 31 Maart j.l. No. 31706, heb ik de eer U edelgestrenge te berichten, dat de Stichting "De Mussen" in deze gemeente, geen politieke achtergrond heeft, zodat inlichtingen daarover voor U geen belang hebben.
Coll.

De Commissaris van Politie,

C.Hess.

Aan
het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68
's-Gravenhage.

10
UITGEBEFT

OPGELEGD
8.

31 Maart

B.L. 31706.

XXXX
XXXX

III. TZ.3.

GEHEIM.

N.a.v. een bericht in "De
Waarheid" van 4 Maart 1948.

Clubhuis "De Mussen".

Volgens een mededeling in "De Waarheid" van 4 Maart 1948 zou in de middag van 6 Maart 1948 te Gouda een nieuwe zaal worden geopend van het Clubhuis "De Mussen". Het bericht vermeldt nog dat deze zaal in het "vijfwekenplan" gereed is gekomen.

Ik moge U verzoeken mij omtrent de stichting "De Mussen" wel nader te willen doen inlichten, waarbij ik gaarne tevens in kennis zal worden gesteld met de samenstelling van het bestuur, de politieke oriëntering van de bestuursleden en eventueel contact, dat met politieke organisaties wordt onderhouden.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze:

Aan de Heer Commissaris
van Politie,
te
G O U D A.

IV

J. G. Crabbendam.
van Raai

a 33043

DPS3. No.:

CRT.: *de Waarheid.*

DATUM: *4. Maart 1948.*

PAR.:

~~B. III b.~~

CLUBHUIS „DE MUSSEN”.
Zaterdagmiddag a.s. om half drie
wordt de nieuwe zaal geopend van
het Clubhuis „De Mussen” te Gou-
da. Deze zaal is in het „vijfweken-
plan” in gereedheid gebracht.

B. X.

Versoeke I.D. Janda enige inlichtingen
te vragen omtrent het Clubhuis „De Mussen”.
Samenstelling van het bestuur, politieke oriën-
tatie van de bestuursleden.

B. III b. 18.5.48.

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

No.: B 31026

Onderwerp: Rappel

IIIc2

mit 00535

A.C.D.
Werkgr. Vern

UITGEBEID

's-Gravenhage, 23 November 1948.

GEHEIM

Hiermede moge ik U mijn schrijven dd. 19 April 1948, no 31026 in herinnering brengen, waarin ik U verzocht mij inlichtingen te verstrekken over het clubhuis "de Haard", Gronestraat 170 te Uwent. Deze organisatie is aangesloten bij de landelijke "Stichting Clubhuizen voor ongeorganiseerde arbeidersjeugd".

Met een spoedige beantwoording zult U mij zeer verplichten.

Het Hoofd van de Dienst
voor deze:

Aan de Heer
Commissaris van Politie
te
NIJMEGEN.

J.G. Crabbendam.

a
5/11/34

4/10/74

B 31026 UNBIBL

UITGEBOKT

XXXX
XXXX

III IIIc 6

n.a.v. verslag van Rotterdam, no 31026 in OD 535 en notitie van B.III b.

Stichting clubhuizen voor
aangeorganiseerde arbeidersjeugd

00535
A.C.D.
Werkgr. Vern

Naar U bekend zal zijn, bestaat er sinds 1947 een landelijke organisatie, genaamd "Stichting Clubhuizen voor aangeorganiseerde arbeidersjeugd". Naar de stichting is een landelijk bureau geopend te Amsterdam, Calverij 26, directeur H. WOLFF.

Het doel van de stichting is:

1. Een landelijk ontmoetingspunt te zijn voor instellingen, die plaatselijk onder de aangeorganiseerde arbeidersjeugd werken.
2. De samenwerking van de verschillende plaatselijke clubhuizen in landelijk verband te bevorderen.
3. Naar buiten op te treden voor gemeenschappelijke belangen.
4. Te stimuleren dat het jeugdwerk onder de aangeorganiseerde arbeidersjeugd wordt ter hand genomen.
5. De vraagstukken en problemen, die met dit jeugdwerk in de ruimste zin samenhangen, te bestuderen.
6. De opleiding te bevorderen van leiders, die met groepen van deze jeugd werken of zul en gaan werken.
7. Gemeenschappelijke normen te vinden die van aan de leiding en aan het werk gesteld zullen worden.

Hij tracht dit doel te bereiken langs wettige weg door het aanwenden van alle middelen, die 'er' nodig en nuttig acht. De stichting wordt gesubsidieerd door de Nederlandse Regering.

Bij de genoemde stichting zijn o.a. aangesloten de organisaties:

- Clubhuizen "de Arend" en "de Doorn" te Rotterdam, Soniekade 98a, directeur G.H.J. SCHOUTEN;
- Intermaat van Brienswaard te Rotterdam, van Brienswaard 5;
- Clubhuis "de Huisen", Rijswijksestraat 157 te 's-Gravenhage, directeur J. de BRUIJ;

- Clubhuis -

Aan de Heer
Hoofdcommissaris van Politie te Amsterdam
Hoofdcommissaris van Politie te Rotterdam
Commissaris van Politie te Nijmegen
Commissaris van Politie te Zaandam.

2.5357 / op 10 11 door II ges.

2.57775

rapport op 22.4.74 a. 51134
17.11.

19 April

B.

31026

SECRET

0-0535
A.C.D.
Werkor Vern.

- 2 -

Clubhuis "de Haard" te Hilsogen, Groenestraat 170, secretaresse
Mej. J. SARADIN;
Stichting Jeugdberg te Zaandam, Windhuwerstraat 11;
Afdeling Messenwerk "Ons Huis" te Amsterdam, Rosenstraat 532;
Clubhuis "De Mussen" te Gouda.

Vernomen werd dat de directeur van het landelijk bureau
M. HUISZ, op politiek terrein vrij links georiënteerd zou zijn.
Door de directeur van het Haagse clubhuis werd op een bijeenkomst
van de Nederlandse Vrouwen Beweging een lezing over het Messen-
werk gehouden, terwijl van N.V.B.-zijde werd overwogen een excursie
naar het clubhuis te organiseren. M. de BRUIJ zou voorheen de
communistiche gedachte toegedaan zijn geweest.

Haar aanleiding van het bovenstaande zou ik u verzoeken,
aan genoemde instellingen wel aandacht te willen doen schenken.
In het bijzonder zou daarbij worden gewezen op de mogelijkheid
van samenwerking met de N.V.B. en/of het A.N.J.V. dan wel pen-
tratie door het A.N.J.V. Gaarne zal ik vernemen of u daaromtrent
reeds iets bekend is of na onderzoek bekend is geworden. Tevens
zal ik daarbij gaarne worden ingelicht omtrent de namen en de
politieke oriëntering van de bestuursleden.

De Hoofdcommissaris van Politie te Amsterdam zou ik ten-
slotte verzoeken mij te doen inlichten omtrent de huidige poli-
tische oriëntering van M. HUISZ, benevens omtrent de namen, per-
sonalia en politieke oriëntering van de overige bestuursleden
van het landelijk bureau.

Het Hoofd van de
CENTRALE VOLKSPARTIJ
naams deze

J.G. Crabbendam.

24 Januari 8.

BX 27737

GEHEIM

XXXX
XXX

OPENLEGD

III IIIc 3

dass. 13/359 *MD 1947*

17 Juni 1947

"de Mussen" en de
Nederl. Vrouwenbeweging.

UITGEBODEN

Onder verwijzing naar Uw terzijde genoemd schrijven heb ik de eer U te berichten, dat in het orgaan van de Nederlandse Vrouwenbeweging "Vrede en Opbouw" van December 1947 een artikel voorkomt van Mevr. Annie Nolles-Heuff, waarin zij een oproep richt tot de vrouwen van de Nederlandse Vrouwenbeweging in Den Haag om te trachten, in samenwerking met andere vrouwenorganisaties het werk van de Directeur van "de Mussen", "Meester de Bruin" te steunen. Voorts wekt zij in het artikel de afdelingen van de Nederlandse Vrouwenbeweging op om de Bruin uit te nodigen tot het houden van een lezing over zijn werk.

Waar U in Uw aangehaald schrijven reeds melding maakt van een plaats gehad hebbend contact tussen Nolles-Heuff en J. de Bruin, zou uit het bovenstaande de conclusie zijn te trekken, dat dit contact nog steeds wordt onderhouden.

Ik moge U verzoeken mij wel te willen doen berichten of U - sinds Uw schrijven van 17 Juni 1947 - iets naders bekend is geworden of thans bij onderzoek is gebleken omtrent een nauwere en blijvende samenwerking tussen de Nederlandse Vrouwenbeweging en "de Mussen".

Met het resultaat zal ik gaarne in kennis worden gesteld.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze:

J.G. Crabbendam.

de Heer
Bijzondere Commissaris van Politie

GRAVENHAGE.

di 24.5.47

I.D.
DEN HAAG.

Doss. 13/359.

UITGEBOKT

BUREAU B

Num. G E H E I M.

20-6-47

Volgno.

19 JUNI 1947

ACD/17435

Onderwerp:
Clubhuis
"De Mussen".

In deze gemeente bestaat de "Vereniging voor de Haagse jeugd". Het bestuur wordt gevormd door:

Ir. Theodorus Frederik VREEDE, geboren te 's-Gravenhage, 5 Maart 1882, van beroep leider voor loononderzoek a/h Ministerie van Soc. Zaken, gehuwd, geen kerkgenootschap, wonende Storm van 's-Graveandelaan 84 te Wassenaar, voorzitter;

Mr. Johan Herman KESSLER, geboren te 's-Gravenhage, 15 Januari 1892, van beroep secretaris van de Voogdijraad, gehuwd, Ned. Hervormd, wonende Stoeplaan 17 te Wassenaar, plv. voorzitter;

Ir. Rudolf LOMAN, geboren te Londen, 2 December 1888, ingenieur bij de Rijkswaterstaat op wachtgeld, gehuwd, Ned. Hervormd, wonende Benoordenhoutseweg 24 alhier, secretaris;

Willem Jan Hendrik FURNÉ, geboren te 's-Gravenhage, 10 Juni 1905, van beroep procuratiehouder, gehuwd, geen kerkgenootschap, wonende De Wildestraat 51 alhier, penningmeester;

Ir. Johan Heinrich HILGEN, geboren te Almelo, 28 Maart 1882, van beroep hoofdassistent a/d Techn. Hogeschool te Delft, gehuwd, geen kerkgenootschap, wonende Stadhoudersplein 101 alhier;

Frits KERDIJK, geboren te Hof van Delft, thans Delft, 3 Januari 1879, van beroep directeur?, gehuwd, Ned. Hervormd, wonende Oosteinde 25 te Voorburg;

Mr. Sara NIEBOER, geboren te 's-Gravenhage, 15 Juni 1911, voormalig inspectrice van bijzondere Jeugdzorg, ongehuwd, Ned. Hervormd, wonende Paul Gabriëlstraat 9 alhier;

Wilhelmine Johanna Josina GREVEN, echtgenote van A. RUTGERS VAN DER LOEFF, geboren te Leiden, 23 Juli 1877, zonder beroep, Ned. Hervormd, wonende Theresiastraat 13 alhier;

Dirk VALKEMA, geboren te Leeuwarderadeel, 5 Maart 1881, zonder beroep, geen kerkgenootschap, wonende Mezenlaan 23 alhier.

Mej. S. Nieboer en D. Valkema zouden meer links zijn georiënteerd. Valkema zou abonné zijn van "Spartacus" en van "De Vlam". De overige bestuursleden zullen, of tot de "gematigden" kunnen worden gerekend, of georiënteerd zijn in een der rechtse partijen.

De vereniging heeft ten doel het opheffen van de geestelijke en morele verzwakking van de ongeorganiseerde "massa" jeugd.

Tot dit doel werd aan de Rijswijksestraat 157 alhier, het clubhuis "De Mussen" ingericht.

Directeur van dit clubhuis is:

Jacob DE BRUIN, geboren te Leiden, 22 September 1896, van beroep sociaal werker, gehuwd, Ned. Hervormd, wonende Valkenboskade 27a alhier.

Hoewel J. de Bruin tot de z.g. vooruitstrevenden kan worden gerekend - hij zou o.a. geabonneerd zijn op "Spartacus" en "De Vlam" - wordt verondersteld, dat hij thans niet uiterst links is georiënteerd. Vroeger zou hij communistisch georiënteerd zijn geweest.

Door de ouders van de betreffende kinderen werd een oudervereniging opgericht onder de naam "Voor de Mussen", welke vereniging thans ongeveer 400 leden zou tellen. Ongeveer 1300 kinderen zijn in het clubhuis ingeschreven.

De jeugd komt in vrije tijd bijeen in bedoeld clubhuis en wordt beziggehouden met allerlei nuttige werkzaamheden, zoals timmeren en houtzagen voor de jongens en handwerken voor de meisjes.

Met de vervaardigde werkstukken worden regelmatig tentoonstellingen gehouden.

Het clubhuis "De Mussen" is aangesloten bij de Landelijke Stichting Clubhuizen voor ongeorganiseerde arbeidersjeugd, in welke stichting, behalve het clubhuis "De Mussen", zijn ondergebracht het clubhuis "De Arend" te Rotterdam, "De Zeemeeuw" te Rotterdam, "De Haard" te Nijmegen, de Stichting Jeugdzorg te Zaandam, het internaat Van Brieneroord te Rotterdam en Amsterdam.

In het z.g. Mussenkamp te Otterlo, krijgt de betreffende jeugd gelegenheid een gedeelte der zomervacantie door te brengen.

Over het algemeen wordt door de betreffende kinderen geen contributie betaald. Alleen de ouderen de z.g. "IJSbrekers", boven de twaalf jaar, aan wie bij gebleken geschiktheid de gelegenheid wordt gegeven om medeleiding te geven aan de jongeren, betalen een kleine wekelijkse contributie.

Voorts wordt uitgegeven "De Mussenvriend", een maandblad voor belangstellenden voor het clubhuis "De Mussen".

Verdere inkomsten worden verkregen uit de opbrengst van gemaakte werkstukken en door giften, o.a. van het Ned. Rode Kruis.

Over 1946 zouden de inkomsten hebben bedragen ongeveer f.15.000,-- en de uitgaven ongeveer f.21.000,--.

Meermalen wordt dan ook geklaagd over de precaire financiële toestand van het clubhuis.

Echter wordt verwacht, dat van overheidswege financiële steun zal worden geboden.

In kringen, belast met, of belangstelling hebbend voor jeugdwerk in het algemeen, wordt het werk in het clubhuis "De Mussen", waardoor de jeugd van de straat wordt gehouden, zeer gewaardeerd.

In een op 24 Maart 1947 in het hotel "Pomona" alhier, gehouden vergadering van de Nederlandse Vrouwenbeweging, werd door de voorzitter,

Anna Maria Constance HEUFF, gehuwd met H. NOLLENS, geboren te Amsterdam, 22 December 1887, wonende Hyacinthweg 25 alhier, sprekende over het arbeidsveld van de Ned. Vrouwenbeweging, gewezen op het gebrek aan clubhuizen en speel terreinen voor de arbeidersjeugd.

Zij verklaarde contact te hebben gezocht met J. de Bruin voornoemd, directeur van het clubhuis "De Mussen", die geklaagd had over gebrek aan ruimte en geldmiddelen, terwijl hij het werk en de plannen van de Ned. Vrouwenbeweging zou hebben toegejuicht.

Hoewel aangenomen mag worden, dat bedoeld contact tussen Mevrouw Nollens-Heuff en J. de Bruin werkelijk heeft plaats gehad, is niet gebleken, dat tussen de Ned. Vrouwenbeweging en het clubhuis "De Mussen" een blijvend contact is gelegd, of wordt onderhouden.

De namen van vorengenoemde bestuursleden en van de directeur (J. de Bruin) komen in de administratie van de Politie en in die der P.R.A. alhier, niet voor, met uitzondering van Ir. R. Loman, tegen wie in 1936 proces-verbaal werd opgemaakt terzake art. 308 W.v.Str. o.g. art. 22a Motor- en Rijk. Reglement.

Verzonden op 17 Juni 1947.
aan: het Hoofd van de C.V.D.

UITTREKSEL

Voor OD 1074 Naam Stichting Clubhuizen voor Ongeorganiseerde Arbeidersjeugd.
Origineel in OD 729 Naam Vereniging voor de Haagse Jeugd.
Volg nr. Ag. nr. 17435 Aard van het stuk Verslag.
Afz. I/D den Haag. Datum 17-6-47

In de Gemeente Den Haag bestaat de "Vereniging voor de Haagse Jeugd". De vereniging heeft ten doel het opheffen van de geestelijke en morele verzwakking van de ongeorganiseerde "Massa Jeugd". Tot dit doel werd aan de Rijswijksestraat 157 alhier, het clubhuis "De Mussen" ingericht. Dir. van dit clubhuis is Jacob de Bruin, geb. 22-9-1896.

Door de ouders van de betreffende kinderen werd een oudervereniging opgericht onder de "Voor de Mussen", welke vereniging thans ongeveer 400 leden zou tellen. Ongeveer 1300 kinderen zijn in het clubhuis ingeschreven. De jeugd komt in vrije tijd bijeen in bedoeld clubhuis en wordt beziggehouden met allerlei nuttige werkzaamheden, zoals timmeren en houtagen voor de jongens en handwerken voor de meisjes. Met de vervaardigde werkstukken worden regelmatig tentoonstellingen gehouden. Het clubhuis "De Mussen" is aangesloten bij de Landelijke Stichting voor ongeorganiseerde arbeidersjeugd, in welke stichting, behalve het clubhuis "De Mussen", zijn ondergebracht het clubhuis "De Arend" te Rotterdam, "De Zeemeeuw" te Rotterdam, "De Haard" te Nijmegen, de Stichting Jeugdzorg te Zaandam, het internaat Van Brieneroord te Rotterdam en Amsterdam.

In het z.g. Mussenkamp te Otterlo, krijgt de betreffende jeugd gelegenheid een gedeelte der zomervacantie door te brengen. Over het algemeen wordt door de betreffende kinderen geen contributie betaald. Alleen de ouderen de z.g. "IJSbrekers", boven de twaalf jaar, aan wie bij gebleken geschiktheid de gelegenheid wordt gegeven om medeleiding te geven aan de jongeren, betalen een kleine wekelijkse contributie. Voorts wordt uitgegeven "De Mussenvriend", een maandblad voor belangstellenden voor het clubhuis "De Mussen". Verdere inkomsten worden verkregen uit de opbrengst van gemaakte werkstukken en door giften, o.a. van het Ned. Rode Kruis. Over 1946 zouden de inkomsten hebben bedragen ongeveer f.15.000 en de uitgaven ongeveer f.21.000.

Meermalen wordt dan ook geklaagd over de precare financiële toestand van het clubhuis. Echter wordt verwacht, dat van overheidswege financiële steun zal worden aangeboden. In kringen belast, met, of belangstelling hebbend voor jeugdwerk in het algemeen, wordt het werk in het clubhuis "De Mussen", waardoor de jeugd van de straat wordt gehouden, zeer gewaardeerd. In een op 24 Maart 1947 in het hotel "Pomona" alhier, gehouden vergadering van de Nederlandse Vrouwenbeweging, werd door de voorzitter, A.M.C. Heuff, gehuwd met H. Nolles, geb. A'dam 22-12-87, wonende Hyacinthweg 25, alhier, sprekende over het arbeidsveld van de Ned. vrouwenbeweging, gewezen op het gebrek aan clubhuizen en spelterreinen voor de arbeidersjeugd. Zij verklaarde contact te hebben gezocht met J. de Bruin voornoemd, directeur van het clubhuis "De Mussen", die geklaagd had over gebrek aan ruimte en geldmiddelen, terwijl hij het werk en de plannen van de Ned. Vrouwenbeweging zou hebben toegejuicht. Hoewel aangenomen mag worden, dat bedoeld contact tussen Mevr. Nolles-Heuff, en J. de Bruin werkelijk heeft plaats gehad, is niet gebleken, dat tussen de Ned. Vrouwenbeweging en het clubhuis "De Mussen" een blijvend contact is gelegd, of wordt onderhouden.

Uitgetrokken door PR. Afd./Sectie ACD 4 Datum 27-4-48